

REFABRICATED

Αναβίωση της παραγωγής στη βιομηχανική ζώνη της Έδεσσας

Μαντέλου Βασιλική
Χλιαουτάκης Ευστάθιος

Επιβλέποντες καθηγητές:
Σταύρος Γυφτόπουλος
Κώστας Καραδήμας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΥΝΟΨΗ	3
ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΔΕΣΣΑΣ	4
ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	6
ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ	7
MASTERPLAN	9
ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ	
ΕΠΙΛΟΓΗ ΧΡΗΣΗΣ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ	11
ΑΝΩ ΕΣΤΙΑ - ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ	13
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ - ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ	16
ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	17
ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	18
ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΡΑΦΕΙΩΝ	23
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΤΕΓΗΣ	25
ΕΠΙΠΕΔΟ ΥΠΟΓΕΙΩΝ - ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	27
ΦΕΡΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ	29
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	30

ΣΥΝΟΨΗ

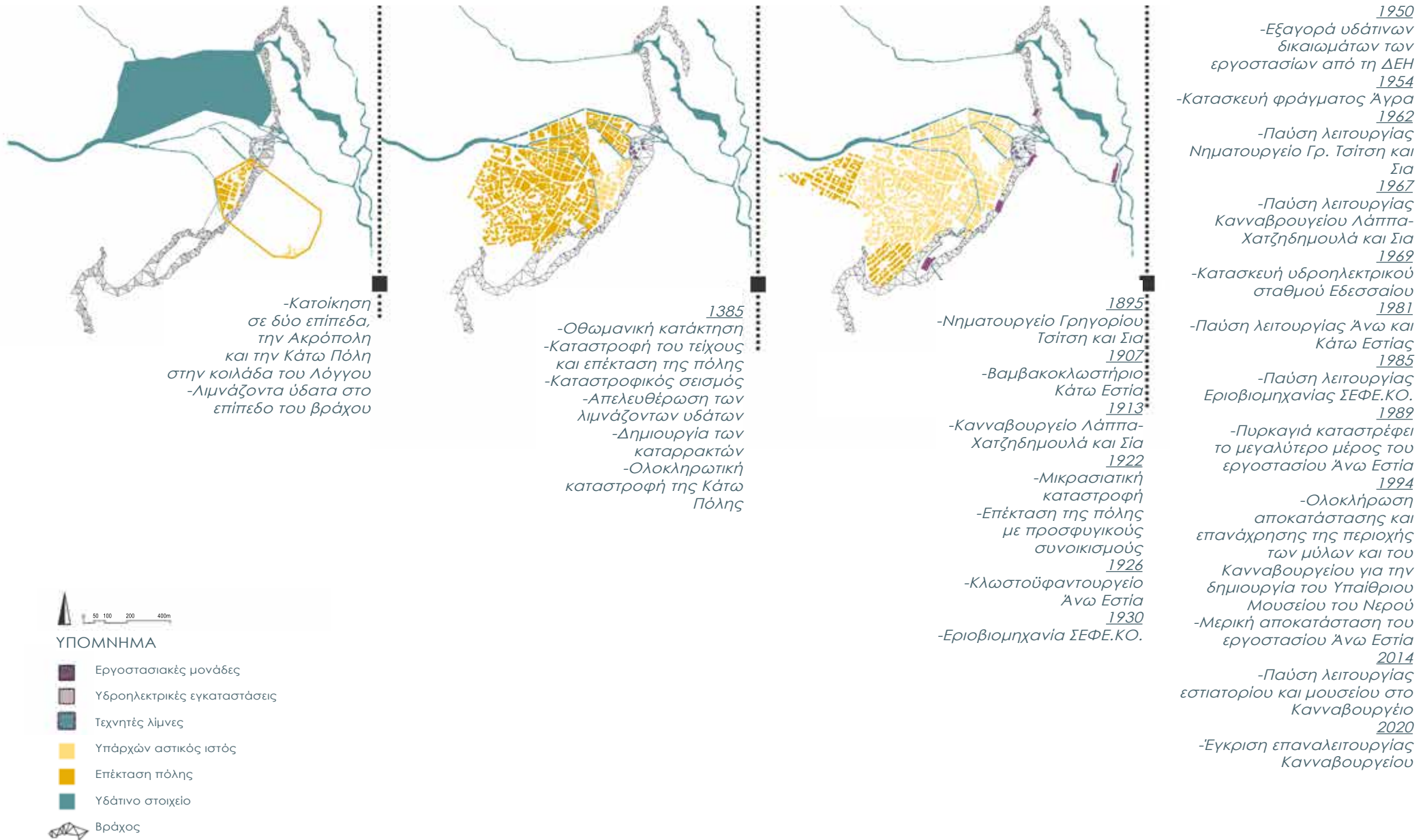
Η παρούσα διπλωματική εργασία έχει ως βασικό στόχο την μελέτη, τον επανασχεδιασμό και την επανάχρηση του εγκαταλελειμένου εργοστασίου “Άνω Εστία”, που βρίσκεται στον αστικό ιστό της Έδεσσας. Παρουσιάζεται και μελετήθηκε σε τρία στάδια, τα οποία και οδήγησαν στο τελικό αποτέλεσμα.

Το πρώτο σκέλος, η μελέτη, ξεκινά αναζητώντας τον χαρακτήρα της πόλης, μέσω της ιστορίας και της εξέλιξής της στο χρόνο. Επικεντρωνόμαστε στο βιομηχανικό της παρελθόν και αναζητούμε την ταυτότητά της μετά την αποβιομηχάνιση. Δημιουργήθηκαν γι' αυτό το λόγο χάρτες και παρουσιάζονται στατιστικά και έρευνες, προκειμένου να κατανοηθεί από τον αναγνώστη καλύτερα, η οπτική της μελέτης και τα σημαντικότερα συμπεράσματα αυτής.

Ο λόγος επιλογής του συγκεκριμένου εργοστασίου ως βασικό θέμα της εργασίας γίνεται κατανοητός ακόμα περισσότερο, μέσω της παρουσίασης του νέου χαρακτήρα της πόλης τις τελευταίες δεκαετίες. Η στροφή της τα τελευταία 65 χρόνια στην εκμετάλλευση των υδάτων για την παραγωγή ενέργειας, αποτελεί βασικό παράγοντα για το επόμενο βήμα, τον επανασχεδιασμό. Οι εγκαταστάσεις και οι υποδομές του υδροηλεκτρικού εργοστασίου δεν μπορούν να απουσιάζουν από τον σχεδιασμό, ούτε να κρυφτούν από την πόλη. Σχεδιάζεται και παρουσιάζεται πρόταση ανάδειξης των εγκαταστάσεων τόσο σε πολεοδομικό, όσο σε κτιριακό επίπεδο.

Τέλος, συντάσσεται η πρόταση επανάχρησης, που βασίζεται στην ανάγνωση της ανάγκης για αναβίωση της παραγωγικής λειτουργίας. Συγκεκριμένα, προτείνεται η μεταποίηση τοπικών προϊόντων από υπάρχοντες και νέους συνεταιρισμούς, σε έναν τόπο με πλούσιο πρωτογενή τομέα και αξιοσημείωτη βιομηχανική ιστορία. Στόχος είναι τόσο η αναβίωση μιας χρήσης που εξασθενεί στον ελλαδικό χώρο, όσο η ενίσχυση του τοπικού πληθυσμού σε πολλαπλά επίπεδα.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΕΔΕΣΣΑΣ

-Κατοίκηση σε δύο επίπεδα, την Ακρόπολη και την Κάτω Πόλη στην κοιλάδα του Λόγγου
-Λιμνάζοντα ύδατα στο επίπεδο του βράχου

1385
-Οθωμανική κατάκτηση
-Καταστροφή του τείχους και επέκταση της πόλης
-Καταστροφικός σεισμός
-Απελευθέρωση των λιμνάζοντων υδάτων
-Δημιουργία των καταρρακτών
-Ολοκληρωτική καταστροφή της Κάτω Πόλης

1895
-Νηματοουργείο Γρηγορίου Τσίτση και Σία
1907
-Βαμβακοκλωστήριο Κάτω Εστία
1913
-Κανναβουργείο Λάππα-Χατζηδημουλά και Σία
1922
-Μικρασιατική καταστροφή
-Επέκταση της πόλης με προσφυγικούς συνοικισμούς
1926
-Κλωστοϋφαντουργείο Άνω Εστία
1930
-Εριοβιομηχανία ΣΕΦΕ.ΚΟ.

1950
-Εξαγορά υδάτινων δικαιωμάτων των εργοστασίων από τη ΔΕΗ
1954
-Κατασκευή φράγματος Αγρα
1962
-Παύση λειτουργίας Νηματοουργείο Γρ. Τσίτση και Σία
1967
-Παύση λειτουργίας Κανναβουργείου Λάππα-Χατζηδημουλά και Σία
1969
-Κατασκευή υδροηλεκτρικού σταθμού Εδεσσαίου
1981
-Παύση λειτουργίας Άνω και Κάτω Εστίας
1985
-Παύση λειτουργίας Εριοβιομηχανίας ΣΕΦΕ.ΚΟ.
1989
-Πυρκαγιά καταστρέφει το μεγαλύτερο μέρος του εργοστασίου Άνω Εστία
1994
-Ολοκλήρωση αποκατάστασης και επανάχρησης της περιοχής των μύλων και του Κανναβουργείου για την δημιουργία του Υπαίθριου Μουσείου του Νερού
-Μερική αποκατάσταση του εργοστασίου Άνω Εστία
2014
-Παύση λειτουργίας εστιατορίου και μουσείου στο Κανναβουργείο
2020
-Έγκριση επαναλειτουργίας Κανναβουργείου

Η πόλη της Έδεσσας παρουσιάζει ένα πολύ ενδιαφέρον παλίμψηστο υποδομών και γενικότερα σχέσεων με το υδάτινο στοιχείο. Αναζητώντας την ιστορία της συνειδητοποιούμε ότι ξεκίνησε με πολύ διαφορετικά γεωμορφολογικά και αστικά χαρακτηριστικά από αυτά που έχει σήμερα.

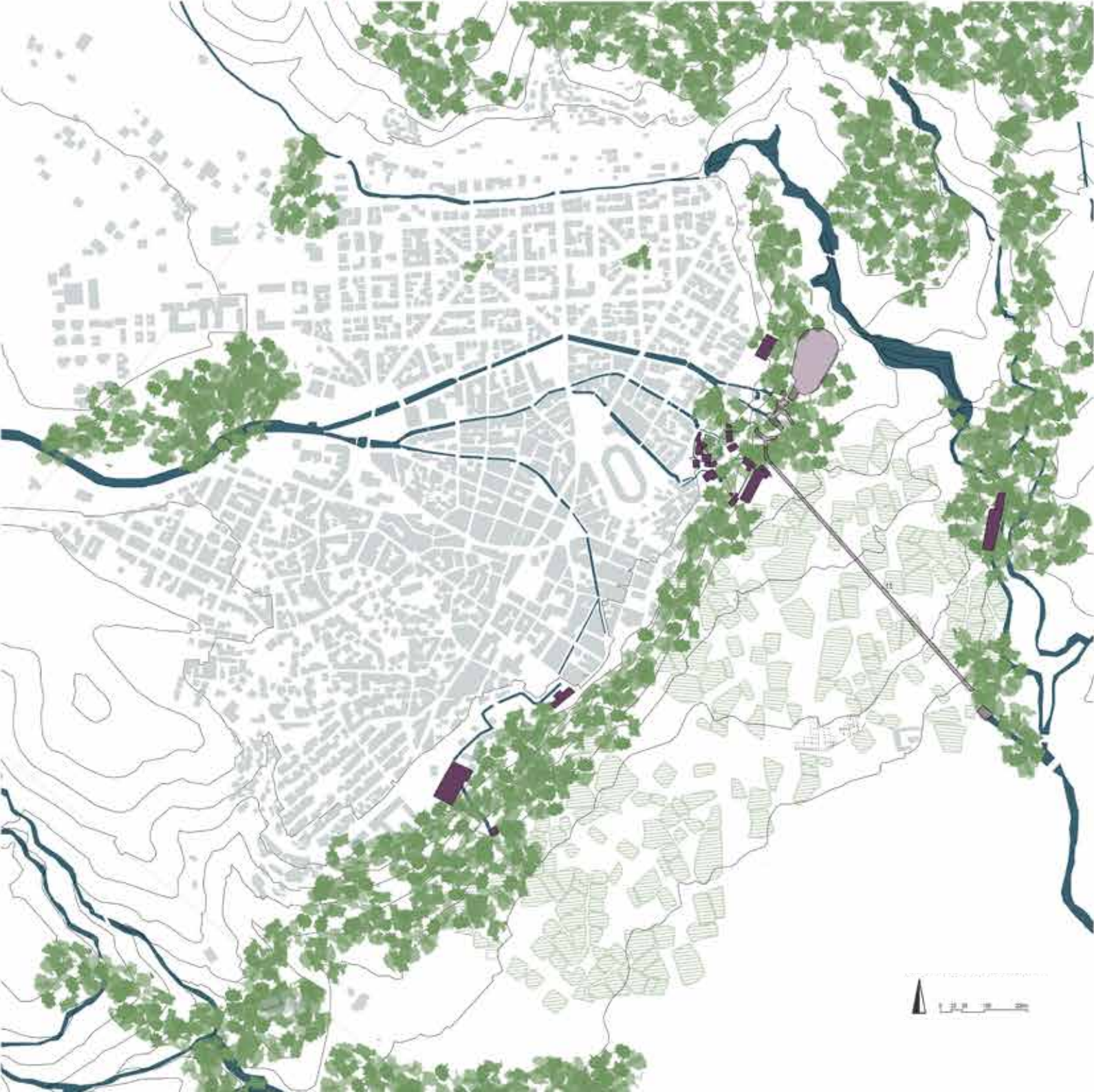
Σταθερό στοιχείο ο απόκρημνος βράχος 40 έως 100 μέτρων. Πάνω σε αυτό τον βράχο και οχυρωμένη από λιμνάζοντα νερά που υπήρχαν στα βόρεια, αναπτύχθηκε η ακρόπολη, το σημερινό Βαρόσι. Ταυτόχρονα, όμως, κατοικήθηκε και η Κάτω Πόλη στην έφορη κοιλάδα του Λόγγου. Οι αρχαιολογικές ενδείξεις δείχνουν μια συνεχή αλληλεπίδραση με το νερό άλλοτε ζωτικής σημασίας και άλλοτε καταστροφική.

Περίπου το 1395, ταυτόχρονα με την άλωση της πόλης από τους Τούρκους, συνέβη μάλλον ένας ισχυρός σεισμός που απελευθέρωσε τα λιμνάζοντα νερά καταστρέφοντας την Κάτω Πόλη που δεν ξανακατοικήθηκε ποτέ. Τότε δημιουργήθηκαν και οι καταρράκτες της Έδεσσας. Το νερό τους από πολύ νωρίς χρησιμοποιήθηκε για την ενέργεια του. Αναφέρεται από περιηγητές το 17ο αιώνα ότι σχεδόν κάθε σπίτι είχε και από έναν νερόμυλο. Λίγα σημάδια αυτής της δραστηριότητας έχουν απομείνει στην σημερινή περιοχή των μύλων.

Κατά την Βιομηχανική Επανάσταση, το φρούδι του βράχου αποτέλεσε τη φυσική υποδομή για τη δημιουργία εργοστασιακών μονάδων που εκμεταλλεύονταν τους καταρράκτες. Όπως αναφέρονται και στο χρονολόγιο από το 1895 έως το 1930 είχαν δημιουργηθεί 6 μονάδες κυρίως παραγωγής υφασμάτων. Τα εργοστάσια αυτά κατέστησαν την Έδεσσα σημαντικό βιομηχανικό κέντρο μαζί με τις γειτονικές της πόλεις, Νάουσα και Βέροια, που φέρουν κοινά χαρακτηριστικά.

Όμως, οι μονάδες αυτές έπαυσαν τη λειτουργία τους με την τελευταία να κλείνει το 1985. Εκτός της γενικότερης αποβιομηχάνησης της χώρας, άλλο γεγονός που οδήγησε σε αυτή την κρίση ήταν η εξαγορά των υδάτινων δικαιωμάτων των βιομηχάνων από τη ΔΕΗ. Η υδροηλεκτρική ενέργεια τροφοδοτούσε πλέον δύο υδροηλεκτρικούς σταθμούς εγγύς της πόλης, αυτούς του Αγρα και Εδεσσαίου, που λειτουργούν μέχρι και σήμερα.

Μόλις στα τέλη του αιώνα η αξία της βιομηχανικής ζώνης εκτιμήθηκε. Το 1994 δημιουργείται το υπαίθριο μουσείο του νερού που συνδέεται με το πάρκο των καταρρακτών και αναδεικνύει τις προβιομηχανικές και βιομηχανικές δραστηριότητες της πόλης. Το πάρκο περιλαμβάνει τους προβιομηχανικούς μύλους που σώζονται μέχρι σήμερα και τα εργοστάσια του Κανναβουργείου και Άνω Εστίας. Παρ' όλα αυτά, μόνο οι μύλοι έχουν μουσειακή χρήση καθώς η αποκατάσταση της Άνω Εστίας δεν ολοκληρώθηκε ποτέ ενώ το Κανναβουργείο που είχε μετατραπεί σε εστιατόριο έπαψε τη λειτουργία του το 2014.¹

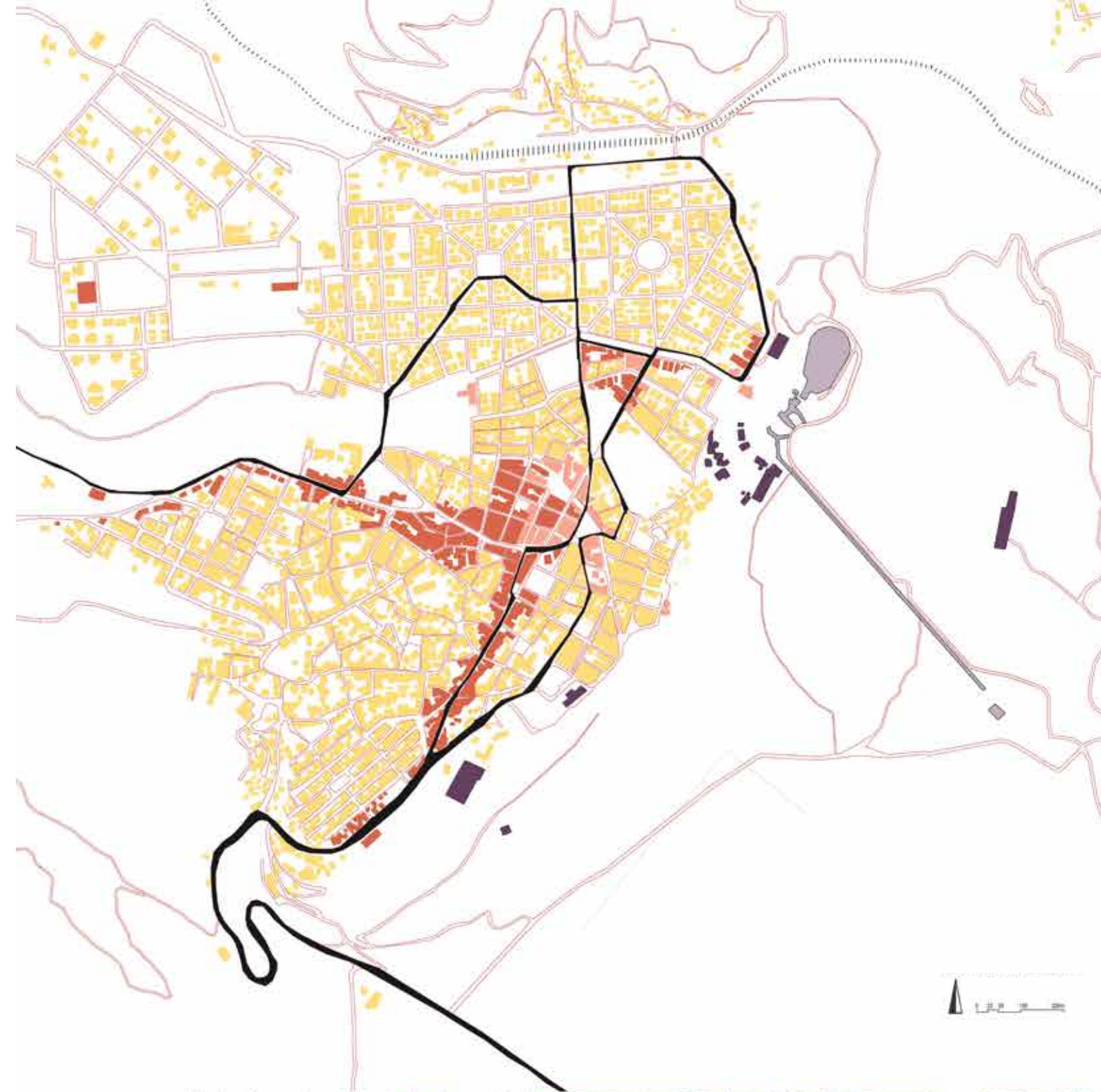

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η ιδιαίτερη και συνεχώς μεταβαλλόμενη γεωμορφολογία της πόλης δημιουργεί ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον όριο φυσικού και ανθρωπογενούς τοπίου. Πάνω σε αυτό το όριο πόλης και φύσης ακόμα διατηρούνται τα περισσότερα βιομηχανικά κελύφη. Ταυτόχρονα, έντονη είναι η παρουσία των υδροηλεκτρικών εγκαταστάσεων. Ο ταμιευτήρας του υδροηλεκτρικού σταθμού Έδεσσαίου και ο αγωγός που διατρέχει την κοιλάδα του Λόγγου αποτελούν έντονα ανθρωπογενή στοιχεία σε μια, κατά τα άλλα, πυκνή εικόνα της φύσης. Όμως, οι χρήσεις έρχονται σε σύγκρουση. Τα βιομηχανικά κελύφη και η κληρονομιά τους δεν αποτελούν ενδιαφέρον αξιοθέατο για τους επισκέπτες της πόλης οι οποίοι αρκούνται σε μια σύντομη επίσκεψη στο πάρκο των καταρακτών. Ταυτόχρονα, ο ταμιευτήρας και ο αγωγός αντιμετωπίζονται ως αντιαισθητικά στοιχεία ενώ αποτελούν εμπόδια στα πεζοπορικά μονοπάτια και στις θεάσεις του φυσικού τοπίου.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Εργοστασιακές μονάδες
- Υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις
- Δομημένο περιβάλλον
- Φυσικό περιβάλλον
- Καλλιέργιες
- Υδάτινο στοιχείο
- Υψομετρικές καμπύλες
- Αρχαιολογικός χώρος

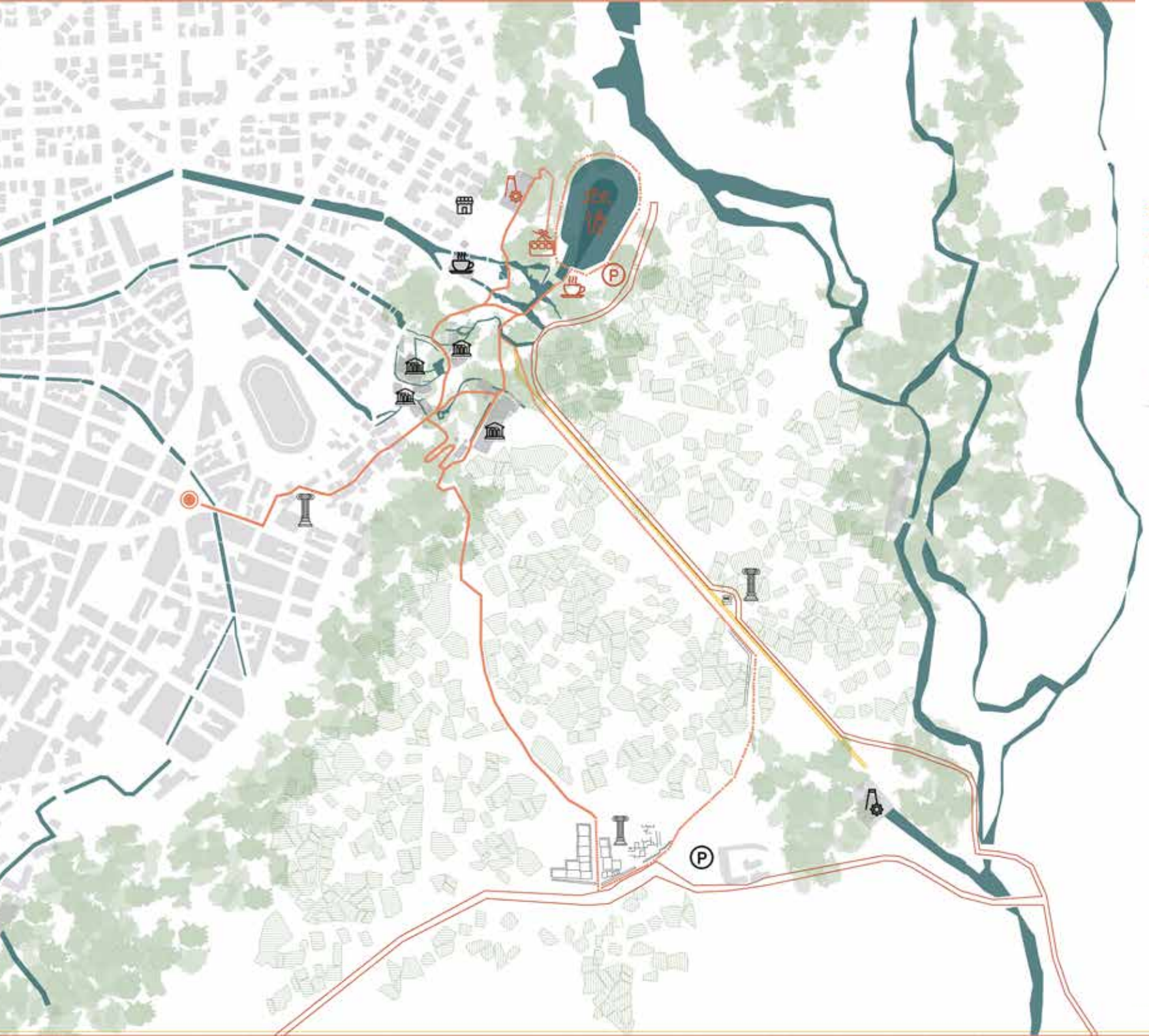
ΧΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΒΑΣΕΙΣ

Ο αστικός ιστός της Έδεσσας έχει διατηρηθεί σε μεγάλο βαθμό αποτυπώνοντας τις διαφορετικές ιστορικές της φάσεις. Σήμερα, εντοπίζουμε το εμπορικό της κέντρο στην παλιά χριστιανική συνοικία. Ο βράχος ακόμα αποτελεί αυστηρό όριο της πόλης και μαζί με τον μεγάλο καταρράκτη Κάρανο, αποτελούν το βασικό της τουριστικό αξιοθέατο. Με μαύρη γραμμή στο χάρτη απεικονίζονται οι προσβάσεις στο πάρκο των καταρακτών από την εθνική οδό από τη Θεσσαλονίκη και τη Φλώρινα. Πρόκειται για μια δαιδαλώδη διαδρομή για τα τουριστικά λεωφορεία μέσα στην πόλη, η οποία καταλήγει σε ένα τεράστιο άναρχο parking μπροστά από το διατηρητέο βιομηχανικό κέλυφος της Άνω Εστίας.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

- Εργοστασιακές μονάδες
- Υδροηλεκτρικές εγκαταστάσεις
- Κατοικία
- Εμπόριο
- Εστίαση
- Οδική πρόσβαση στο πάρκο καταρακτών
- Οδικό δίκτυο
- Σιδηροδρομικές γραμμές

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΥΠΟΔΟΜΕΣ

- Δομημένο περιβάλλον
- Αυτοκινητόδρομος
- Υπάρχον πεζοπορικό μονοπάτι
- Επέκταση πεζοπορικού μονοπατιού
- Αγωγός υδροηλεκτρικού σταθμού Εδεσσαίου
- Κέντρο πόλης

ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

- Υδάτινο στοιχείο
- Φυσικό τοπίο
- Καλλιέργιες

ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

- Αγορά παραδοσιακών προϊόντων
- Καφετέρια
- Μουσείο
- Αρχαιολογικός χώρος
- Parking

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

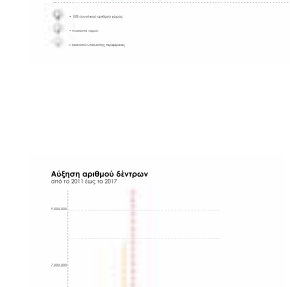
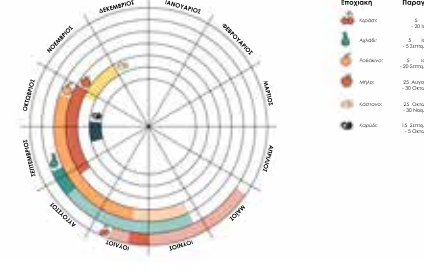
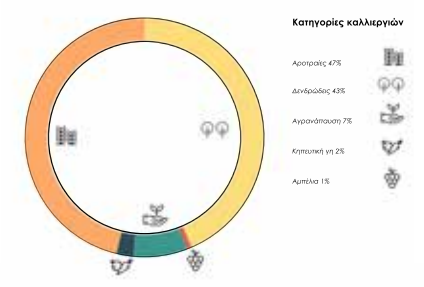
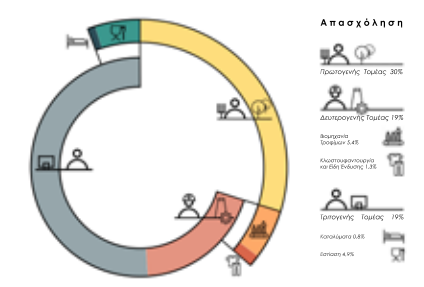
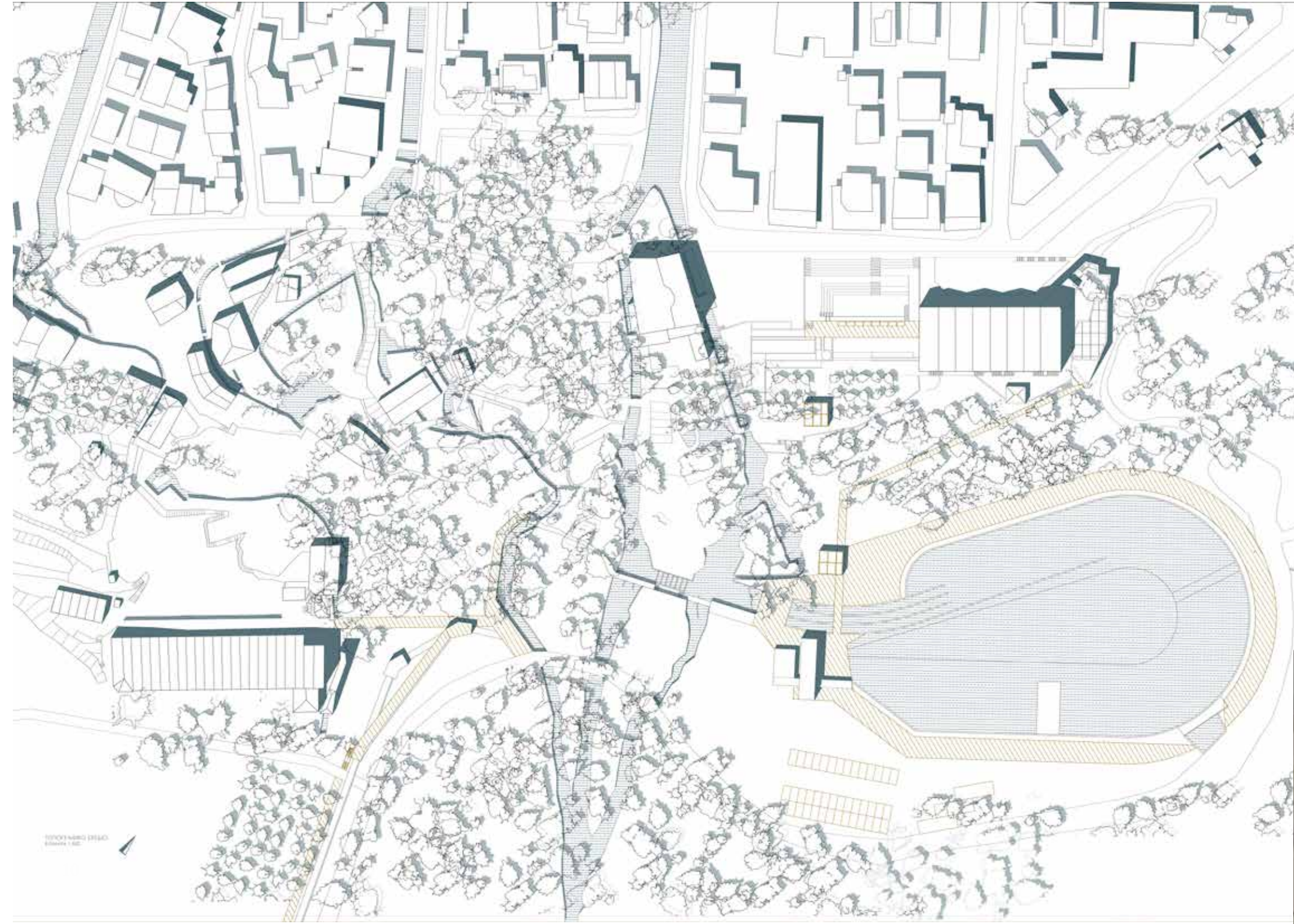
- Κολύμβηση
- Αλιεία
- Σταθμός Τελεφερίκ
- Παραγωγική μονάδα
- Καφετέρια
- Parking

MASTER PLAN

Ένας από τους στόχους της παρούσας εργασίας ήταν να αναδειχθούν οι δυναμικές που μπορεί να έχουν τα τεχνικά έργα που βρίσκονται εγγύς της πόλης. Συνεπώς, ο ταμειυτήρας του υδροηλεκτρικού σταθμού Εδεσσαίου, όπως και οι υπόλοιπες υποδομές αντιμετωπίστηκαν ως ζωντανά στοιχεία του τοπίου, ικανά να φιλοξενήσουν πολλαπλές δραστηριότητες και να συνδεθούν με τις υπόλοιπες δομές του αστικού ιστού. Έχοντας εξετάσει και άλλα παραδείγματα τεχνητών λιμνών που μετατρέπονται σε οικοσυστήματα, θεωρήσαμε ότι η κλίμακα του ταμειυτήρα και η θέση του εύκολα μπορούν να τον εντάξουν στο αστικό τοπίο. Είναι, συνεπώς, αυτόνοτο πως μπορούν να συνεχιστούν τα πεζοπορικά μονοπάτια και να διαμορφώσουν έναν περιπάτο γύρω από τη λίμνη, με θέαση στους καταρράκτες και τα βιομηχανικά κελύφη. Προκειμένου να ενισχυθεί αυτός ο περίπατος, προτείνεται ένα καφέ στο επίπεδο και σε άμεση επικοινωνία με την τεχνητή λίμνη. Για τη σύνδεση με την πόλη που βρίσκεται 40 μέτρα ψηλότερα, εκτός των μονοπατιών, προτείνεται μηχανική ανάβαση μέσω τελεφερίκ για λόγους προσβασιμότητας.

Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα σύνδεσης των παραπάνω με τον αρχαιολογικό χώρο, του οποίου τμήματα σήμερα χάνονται κάτω από τις υποδομές του υδροηλεκτρικού σταθμού. Σήμα κατατεθέν αυτών των συνδέσεων αποτελεί ο αγωγός του υδροηλεκτρικού εργοστασίου. Για την αποσυμφόρηση από την κυκλοφορία του αστικού κενού μπροστά από το εργοστάσιο της Άνω Εστίας θεωρούμε ότι η είσοδος στην περιοχή, τουλάχιστον για τα τουριστικά λεωφορεία, θα συμβαίνει από τον επαρχιακό δρόμο, που επίσης χρησιμοποιεί τον αγωγό σαν σημείο αναφοράς, και καταλήγει στον ταμειυτήρα. Η πρόσβαση από το κάτω μέρος του βράχου συμβάλλει στην πραγματική κατανόηση του τοπίου της πόλης, ενώ ταυτόχρονα εντάσσει σε αυτήν τον αρχαιολογικό χώρο. Όσον αφορά τα βιομηχανικά κελύφη, πέραν των προβιομηχανικών μύλων, που ήδη λειτουργούν ως μουσεία, υπάρχει έγκριση για τη λειτουργία του Κανναβουργείου το 2020 ως μουσείο και εστιατόριο, καθώς διατηρεί όλο τον εξοπλισμό του. Στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του Υπαιθριου Πάρκου του Νερού, προτείνουμε, εκτός από την ένταξη του ταμειυτήρα σε αυτό, την επανάχρηση του εργοστασίου Άνω Εστία.

ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΚΟ

Προχωρώντας πιο λεπτομερώς στην πρότασή μας, τόσο στο σχέδιο όσο και στη μακέτα, αποτυπώνεται η περιοχή παρέμβασης. Στη μακέτα αναπαριστάται απομονωμένο το ανθρωπογενές περιβάλλον, ενώ στο τοπογραφικό φαίνεται η σχέση με το πυκνό φυσικό τοπίο. Στη μακέτα βλέπουμε τις συνδέσεις των μονοπατιών του ταμειευτήρα με το εργοστάσιο καθώς και το μονοπάτι που δημιουργείται για την σύνδεση των δύο επιπέδων. Η αυστηρή του γεωμετρία καθώς και η υλικότητά του έρχεται σε αντίθεση με τα αντίστοιχα παραδοσιακά. Αντίθετα, αντλεί στοιχεία από το υπάρχον βιομηχανικό κέλυφος.

Όσον αφορά την κεντρική ιδέα του κτιρίου, μία μεταλλική κατασκευή που ξεπερνά το όριο του κελύφους διαμορφώνει την είσοδο και την πλατεία του εργοστασίου.

ΕΠΙΛΟΓΗ ΧΡΗΣΗΣ - ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ

Προκειμένου να βρεθεί η κατάλληλη χρήση του εργοστασίου αναζητήσαμε ορισμένα στοιχεία για την δραστηριότητα των κατοίκων της πόλης. Σύμφωνα με τα στατιστικά, ο πρωτογενής τομέας σε σχέση με άλλες πόλεις της Ελλάδας είναι ιδιαίτερα αναπτυγμένος. Κομμάτι του δευτερογενή τομέα ασχολείται με την βιομηχανία τροφίμων που συνδέεται άμεσα με την τοπική παραγωγή.

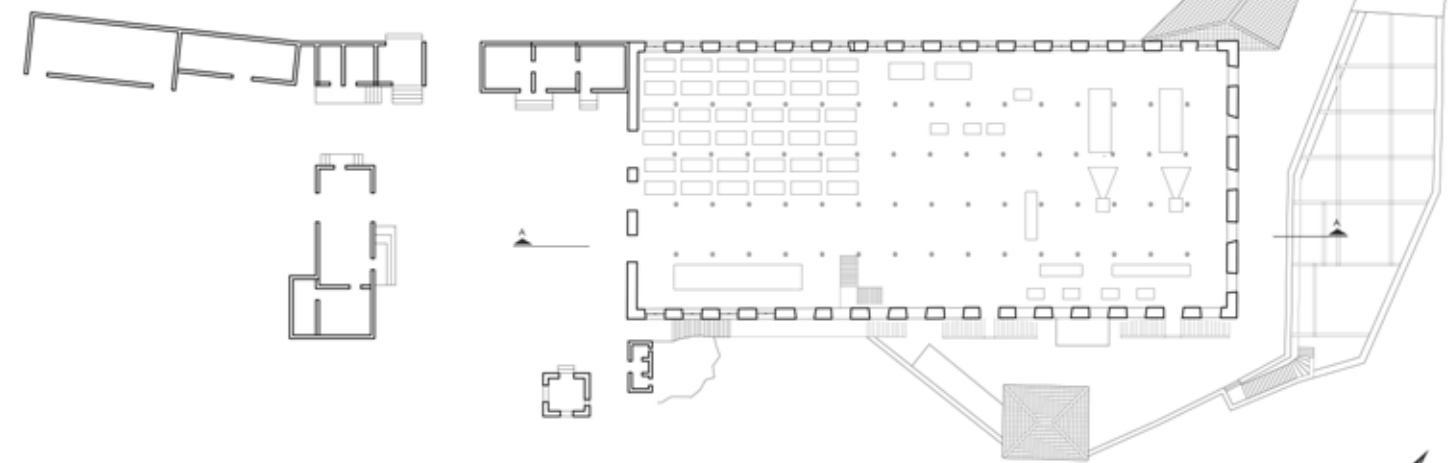
Οι δενδρώδεις καλλιέργειες κυριαρχούν ενώ πολλά είναι τα προϊόντα που στον ελληνικό χώρο παράγονται σχεδόν αποκλειστικά στην περιφέρεια. Στα γραφήματα συγκεντρώνονται τα κύρια τοπικά προϊόντα, ενώ φαίνεται πως οι κάτοικοι επενδύουν στον πρωτογενή τομέα. Τέλος, εξετάσαμε τις περιόδους συγκομιδής των προϊόντων προκειμένου να κατανοήσουμε τις περιόδους που αυτά είναι έτοιμα για μεταποίηση.

Επομένως, καταλήγουμε πως, προκειμένου να ενισχυθεί η οικονομία της πόλης με τρόπο που να εντάσσεται στην ταυτότητα του τόπου, επιλέγουμε τη βιομηχανική χρήση. Στρεφόμεστε, σύμφωνα με τα στατιστικά, στην μεταποίηση των τοπικών προϊόντων σε μια μονάδα παραγωγής μαρμελάδων, γλυκών του κουταλιού και κομπόστας. Ερχόμεστε να ενισχύσουμε τους ήδη υπάρχοντες συνεταιρισμούς, παραχωρώντας έναν οργανωμένο χώρο εργασίας.

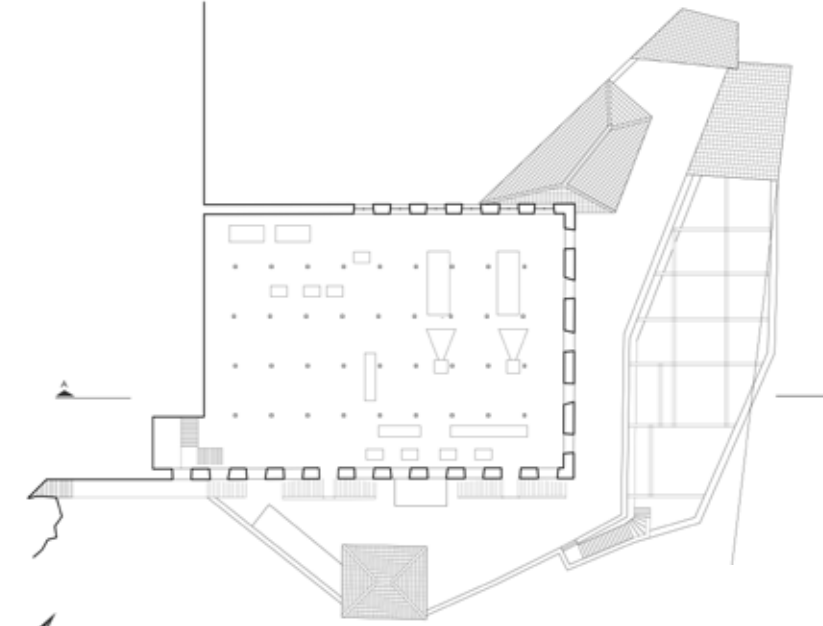

ΑΝΩ ΕΣΤΙΑ-ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ

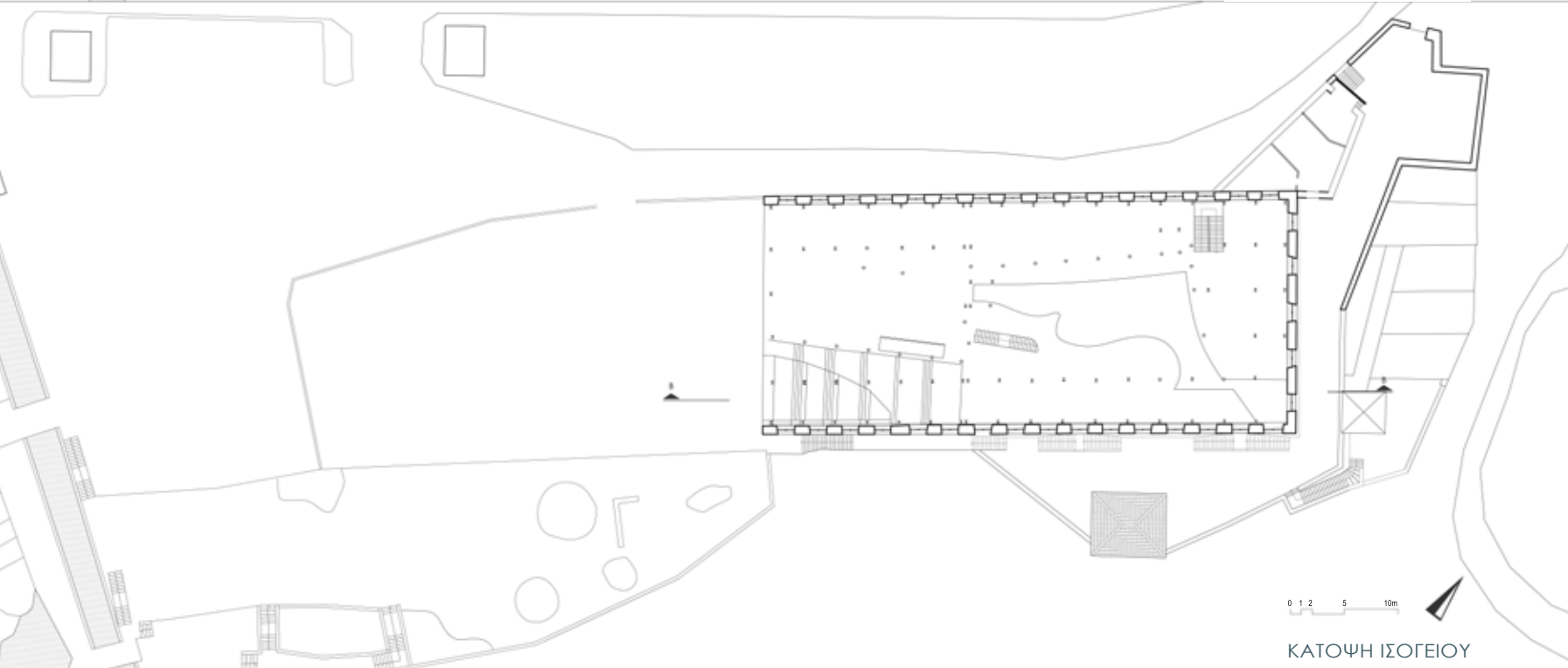
Προκειμένου να κατανοήσουμε το κτίριο και την κατάσταση στην οποία βρίσκεται σήμερα εξετάζουμε τα σχέδια δύο διαφορετικών χρόνων, του 1979 από φοιτητές του ΑΠΘ και του 2019 από εμάς. Αρχικά, το κτίριο, προκειμένου να παραλάβει την υψομετρική διαφορά, αναπτυσσόταν σε δύο επίπεδα, ένα ισόγειο και ένα υπόγειο. Χαμηλότερα υπήρχαν υπαίθριος χώρος και βοηθητικά κτίσματα, μπροστά στον βράχο το σιδηρουργείο και σε χαμηλότερο επίπεδο η κολαρίστρα. Το εργοστάσιο στηριζόταν σε ξύλινο φορέα και περιμετρικούς πέτρινους τοίχους. Ενδιαφέρον μορφολογικό στοιχείο, ο βοηθητικός διάδρομος στη στέγη. Το 1989 το εργοστάσιο κάηκε με αποτέλεσμα να παραμείνουν μόνο κομμάτια του πέτρινου τοίχου. Αποκαταστάθηκε μερικώς το 1994 στα πλαίσια της κατασκευής του Υπαίθριου Μουσείου του Νερού με σκοπό να γίνει ξενοδοχειακή μονάδα. Ο τοίχος της εισόδου δεν αποκαταστάθηκε ποτέ καθώς προοριζόταν η επέκτασή του στον υπαίθριο χώρο που βρίσκεται στο επίπεδο της πόλης. Ένα νέο υπόγειο διαμορφώθηκε κάτω από το πρώτο που λειτουργήσε ως συνεδριακό κέντρο. Ο νέος φορέας είναι μεταλλικός και δεν διατηρεί χαρακτηριστικά του αρχικού, πέρα κάποιων γραμμών του κανάβου. Στη θέση των βοηθητικών κτισμάτων του χαμηλότερου επιπέδου δημιουργήθηκαν νέα μπετονένια κτίσματα που δεν είχαν σχέση με τις αρχικές μορφές και συνδέονται με το κυρίως κτίριο με υπαίθριο μπετονένιο ανελκυστήρα.³

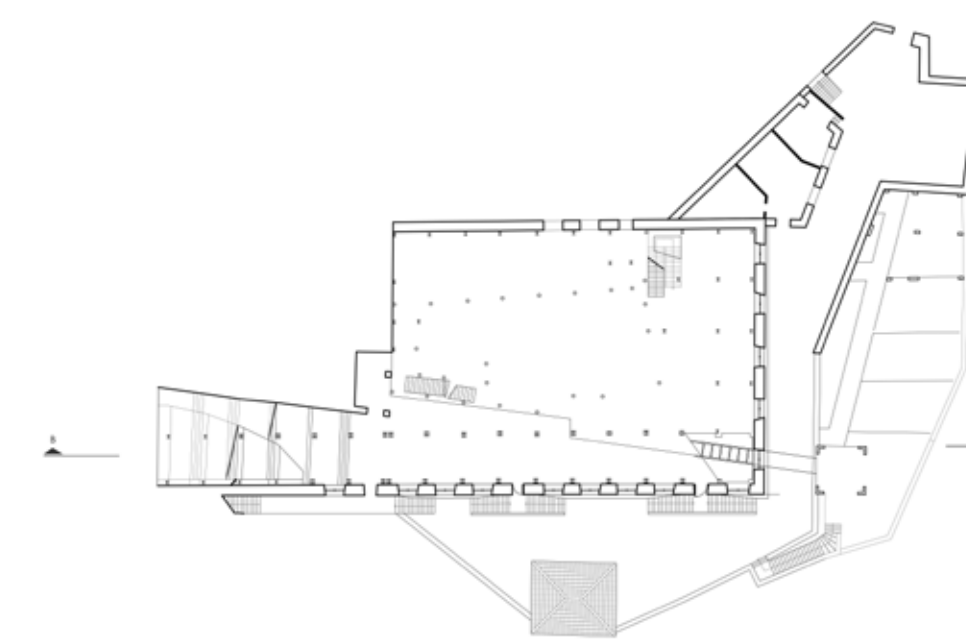
ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΚΑΤΟΨΗ 1ΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

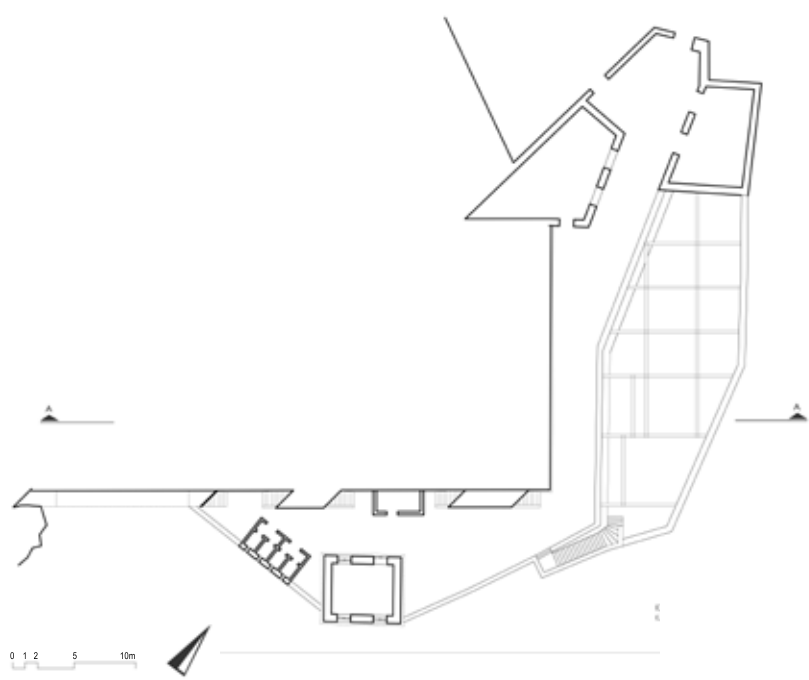
ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

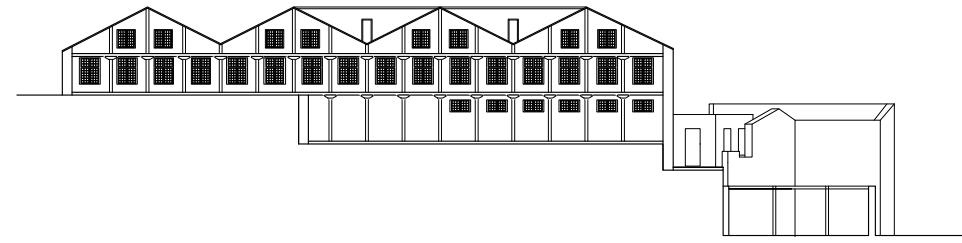
ΚΑΤΟΨΗ 1ΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ 1979

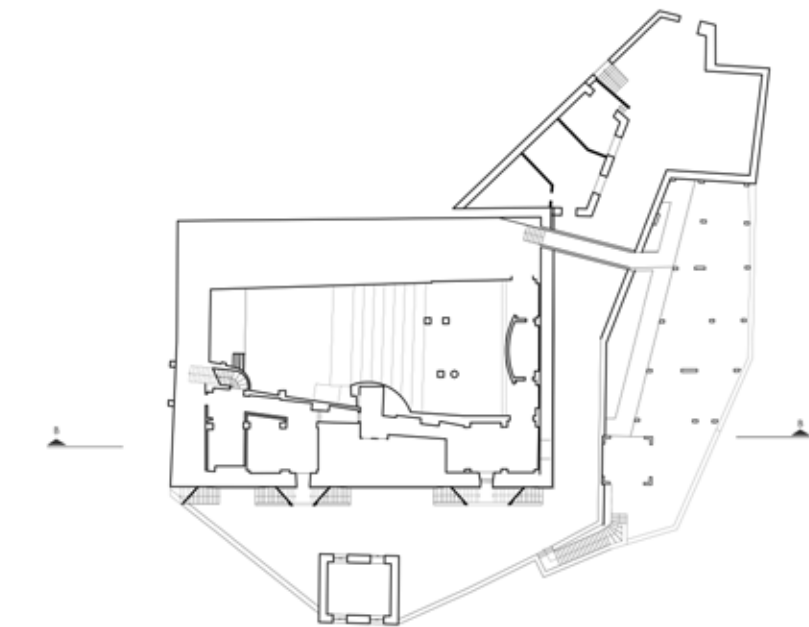
ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ 2019

ΚΑΤΟΨΗ 2ΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ

ΚΑΤΟΨΗ 2ΟΥ ΥΠΟΓΕΙΟΥ

ΔΙΑΜΗΚΗΣ ΤΟΜΗ

ΚΑΤΟΨΗ ΕΠΙΠΕΔΟΥ ΣΤΕΓΗΣ

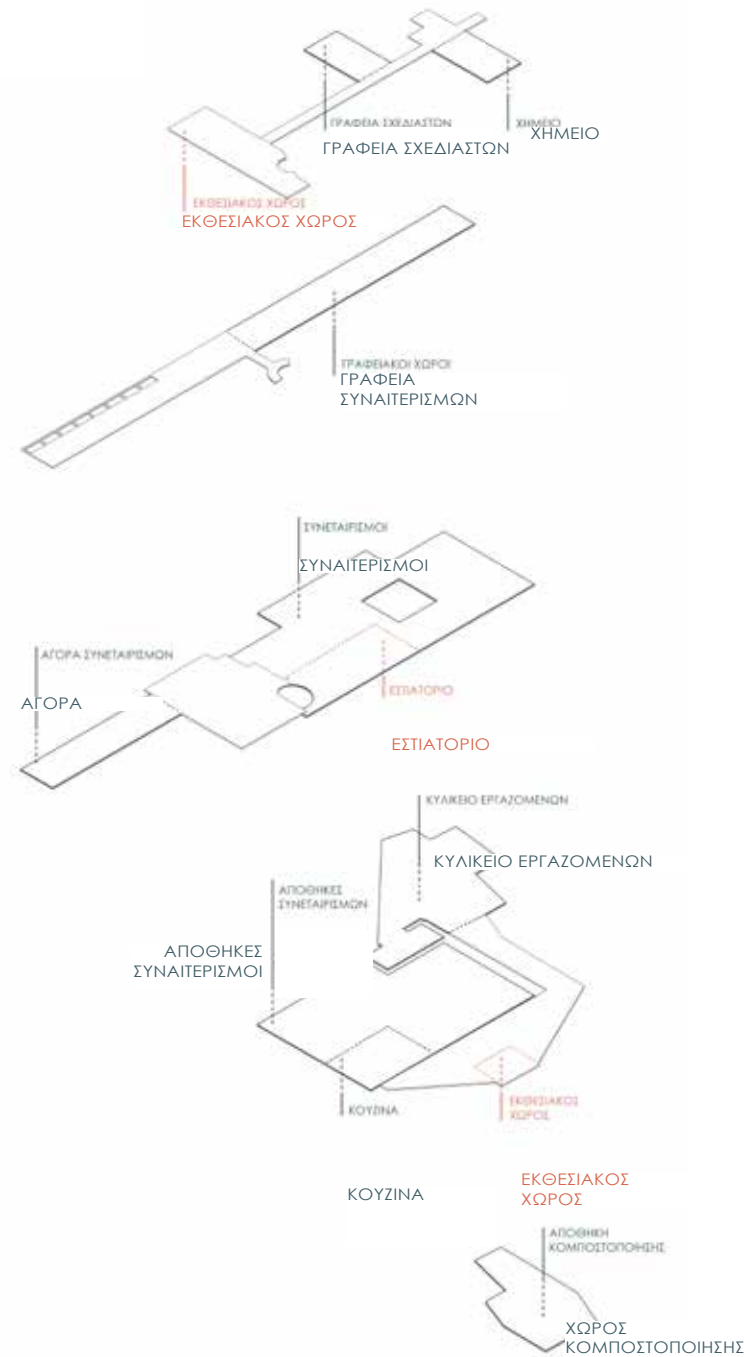
Αρχείο Φιλοπρόοδου Συλλόγου Έδεσσας "Μέγας Αλέξανδρος", 1986

Προσωπικό αρχείο, 2019

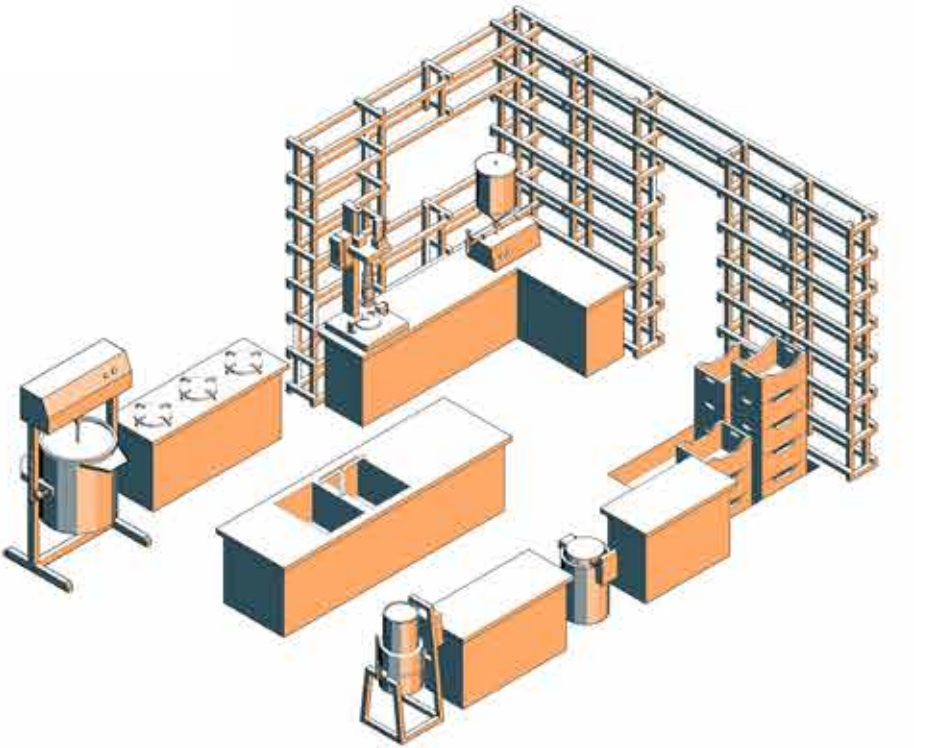
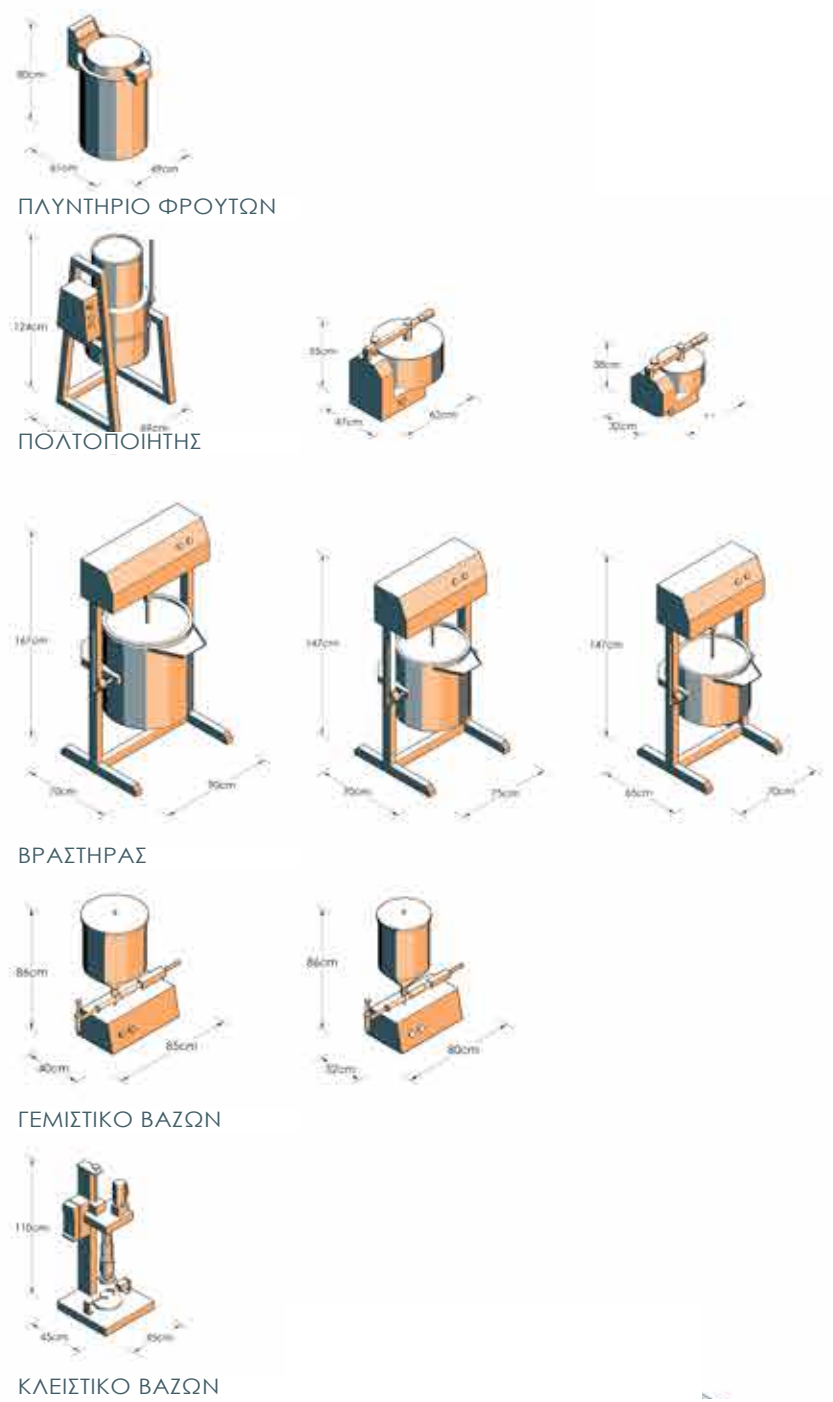
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ-ΚΤΙΡΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Η βασική χρήση του κτιρίου είναι η μεταποίηση των τοπικών αγροτικών προϊόντων από έξι μικρές συνεταιριστικές μονάδες. Οι μονάδες αυτές βρίσκονται όλες στο ίδιο επίπεδο, το παλιό πρώτο υπόγειο, ενώ ταυτόχρονα οι επισκέπτες έχουν την δυνατότητα να τις δουν από κοντά, να αλληλεπιδράσουν με αυτές και να δοκιμάσουν τα προϊόντα στο εστιατόριο. Επιπλέον, μία υπαίθρια αγορά στο επίπεδο της πλατείας προσφέρει τη δυνατότητα στους επισκέπτες να αγοράσουν τα προϊόντα που παράγονται. Αποθηκευτικοί χώροι για κάθε συνεταιρισμό βρίσκονται στο δεύτερο υπόγειο, το οποίο και έχει άμεση σχέση με του υπαίθριο χώρο και το κυλικείο των εργαζομένων. Κομποστοποίηση πραγματοποιείται στο βοηθητικό κτίσμα του εργοστασίου σε χαμηλότερο επίπεδο. Γραφειακοί χώροι των συνεταιρισμών τοποθετούνται πάνω στην μεταλλική κατασκευή και σε άμεση επικοινωνία με τους χώρους παραγωγής, ενώ στο υψηλότερο επίπεδο, τα γραφεία των σχεδιαστών και το χημείο συμπληρώνουν τους εργασιακούς χώρους. Τέλος, δύο εκθεσιακοί χώροι, ο ένας στο παλιό σιδηρουργείο του εργοστασίου με μόνιμη φωτογραφική έκθεση για την ιστορία του χώρου, και ο άλλος στο ανώτερο επίπεδο και σε άμεση σχέση με την είσοδο για την έκθεση των παραγόμενων προϊόντων, ολοκληρώνουν την επίσκεψη στο χώρο.

ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

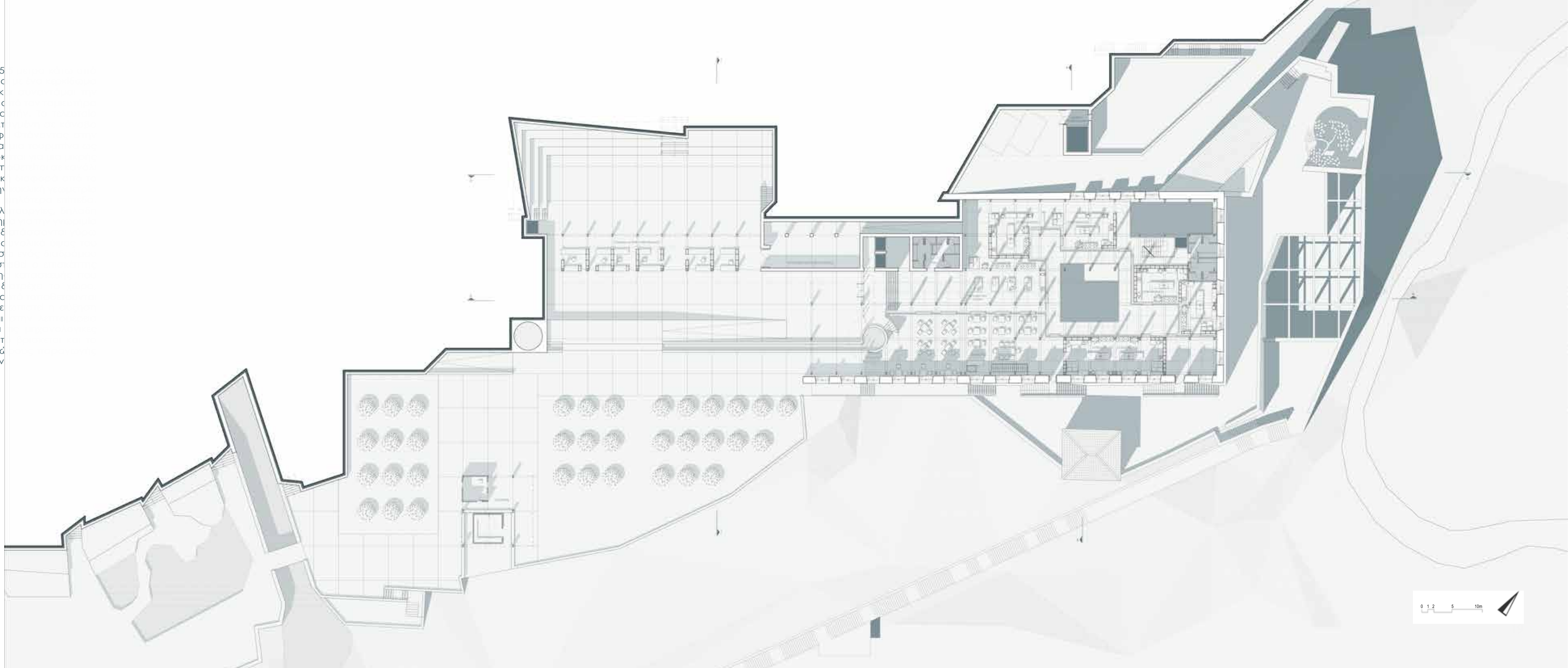
Για να κατανοήσουμε καλύτερα την λειτουργία ενός συνεταιρισμού αναζητήσαμε τον εξοπλισμό που αυτός απαιτεί. Κάτω φαίνεται ένα παράδειγμα διάταξης των απαραίτητων μηχανημάτων και επίπλων για έναν συνεταιρισμό. Τον εξοπλισμό συμπληρώνουν ένας μεγάλος πάγκος εργασίας με νεροχύτη, ένα ασανσέρ τροφοδοσίας για την επικοινωνία με τους αποθηκευτικούς χώρους και μία ξύλινη κατασκευή. Αυτή λειτουργεί τόσο ως αποθηκευτικός χώρος, όσο ως φίλτρο ανάμεσα στον εργαζόμενο και τον επισκέπτη. Είναι σημαντικό να διατυπωθεί πως τόσο η κλιμακα των μηχανημάτων, όσο και η απλότητα της ξύλινης κατασκευής, επιτρέπει την μετατροπή και μετακίνηση από τους εργαζομένους ανάλογα με τις ανάγκες του κάθε συνεταιρισμού.⁴

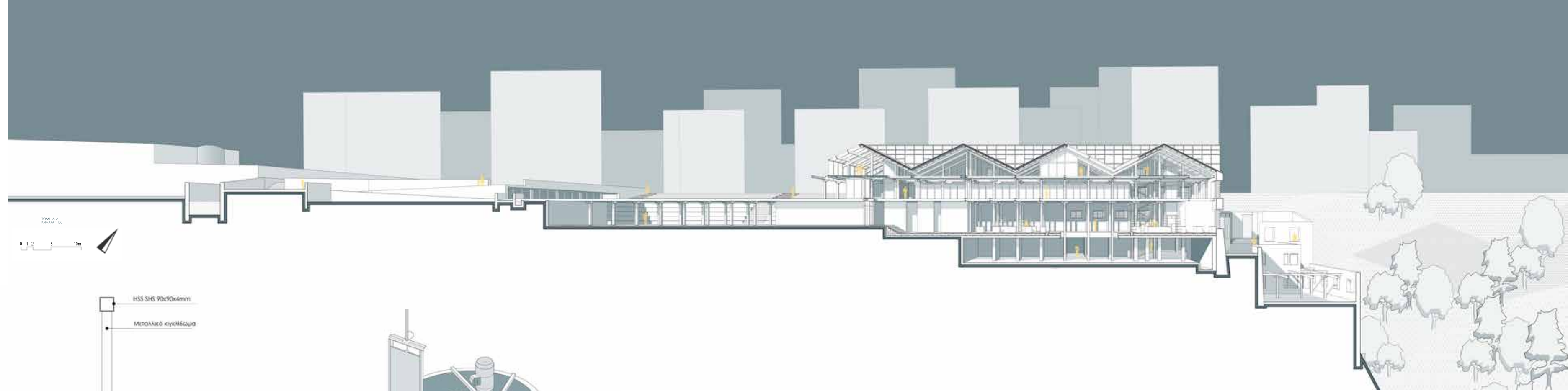

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥ

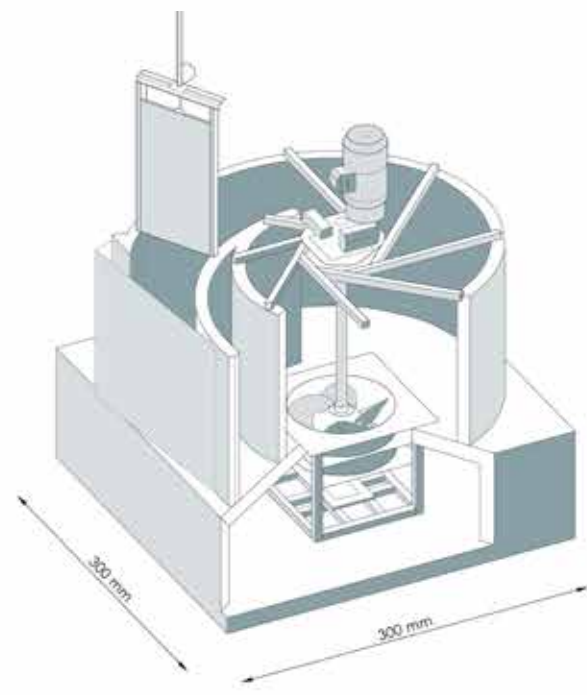
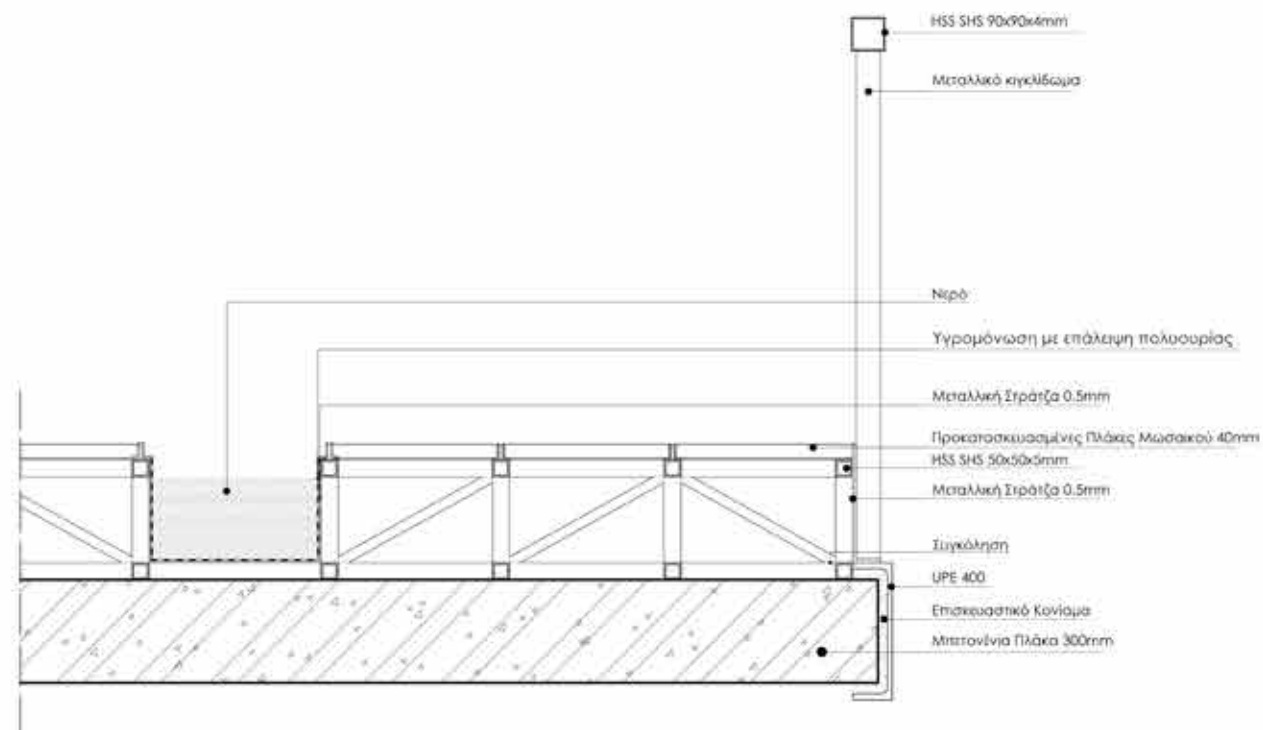
ΕΠΙΠΕΔΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Η είσοδος στον κύριο χώρο παραγωγής βρίσκεται 5 το επίπεδο της πόλης. Η υψομετρική διαφορά επιλυεται που δημιουργει μια υποβαθμισμένη πλατεια όπου κ υπαίθρια αγορά του εργοστασίου, ενώ η πρόσβαση γίνεται μέσω του τελεφερίκ σχεδόν συνεπίπεδα με ο επιλέγεται να μπει ανάμεσα σε πυκνή φύτευση διατε που δίνει την εντύπωση περιπάτου μέσα σε χώρμα είσοδο ακολουθώντας ένα κανάλι νερού, συναντάμα το αρχικό στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας. Πρόκ κλίμακας γεννήτρια υδροηλεκτρικής ενέργειας που το με τρεχούμενο νερό και εκμεταλλεύεται την υψομετρικ επίπεδο της πόλης έως το επίπεδο της παραγωγής. Τη της τουρμπίνας ακολουθεί η σκάλα που συνδέει τα Κατεβαίνοντας ένα μέτρο, έχουμε τις πιο δημόσιες λ αυτές του εστιατορίου, καθώς και ένα εκπαιδευτικό τμή των επισκεπτών με την παραγωγή. Οι συνεταιρισμοί ε από ένα εσωτερικό αίθριο, το οποίο φανερώνει το ο κτιρίου και καταλήγει σε φωταγωγό. Συνδέονται μέσ με ενδιάμεσους κενούς χώρους, προκειμένου να σ και να αλληλεπιδράσει μ αυτούς. Πέραν της ξύλινη περιγράψαμε πριν, το νερό από την τουρμπίνα ε λειτουργώντας σαν φίλτρο ιδιωτικότητας. Στο κανάλι ο οι εστίες των συνεταιρισμών προκειμένου να αντιμε της θερμοκρασίας από αυτές. Όπως φαίνεται και παρακάτω, τοποθετείται υπερυψωμένο δάπεδο για ανάγκες των συνεταιρισμών και ταυτόχρονα σ αυτ κανάλι νερού. Μια βοηθητική κίνηση συνδέει τους χά με την υπαίθρια αγορά, μέσω αποθηκευτικών χώρων

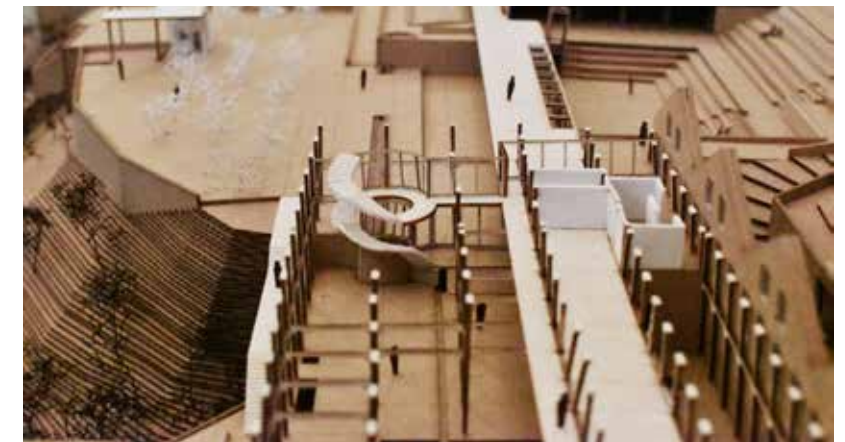
ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΤΟΜΗ Α-Α

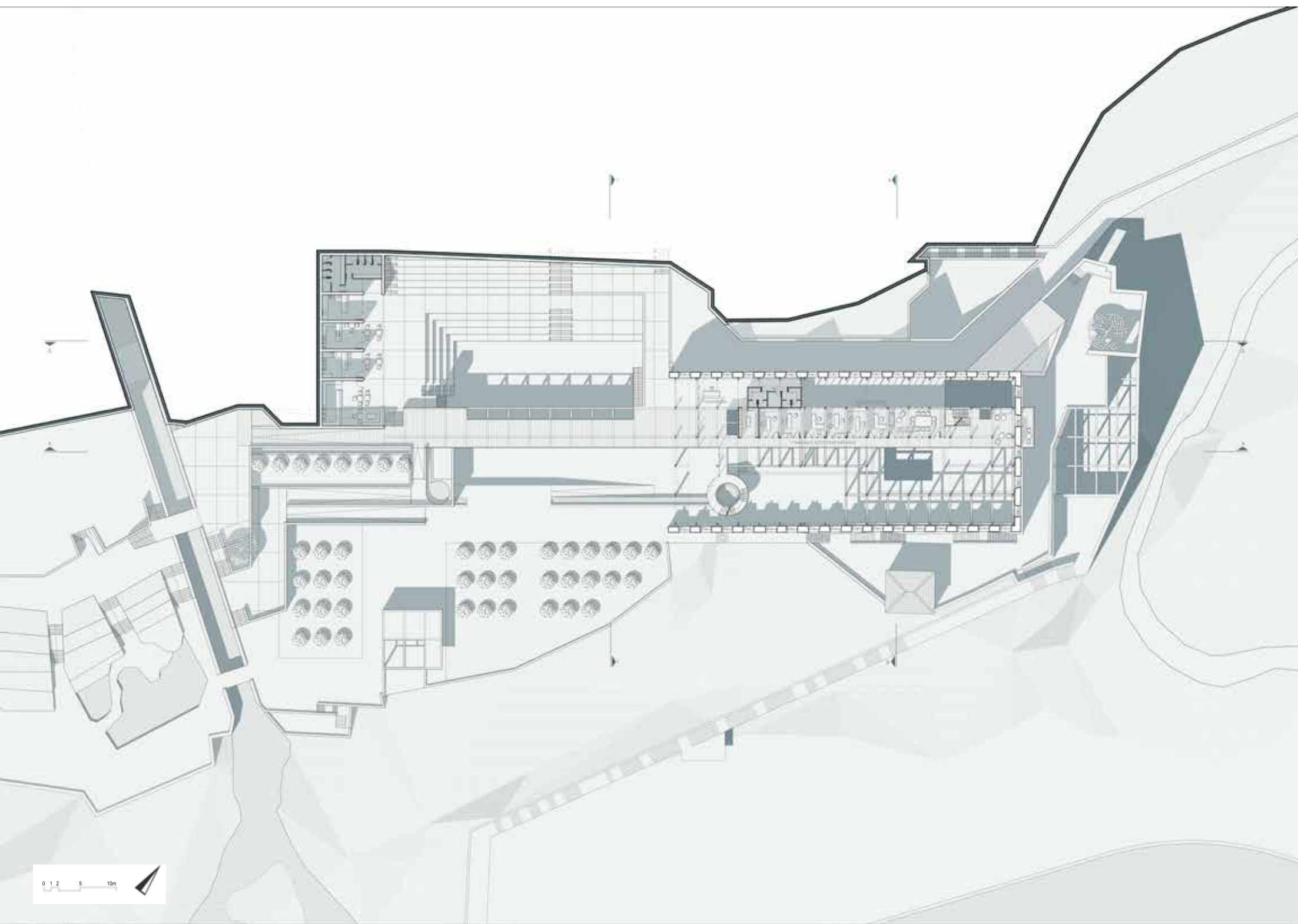
ΤΟΥΡΜΠΙΝΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΥΔΡΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Προσωπικό αρχείο, 2020

Προσωπικό αρχείο, 2020

Προσωπικό αρχείο, 2020

ΕΠΙΠΕΔΟ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

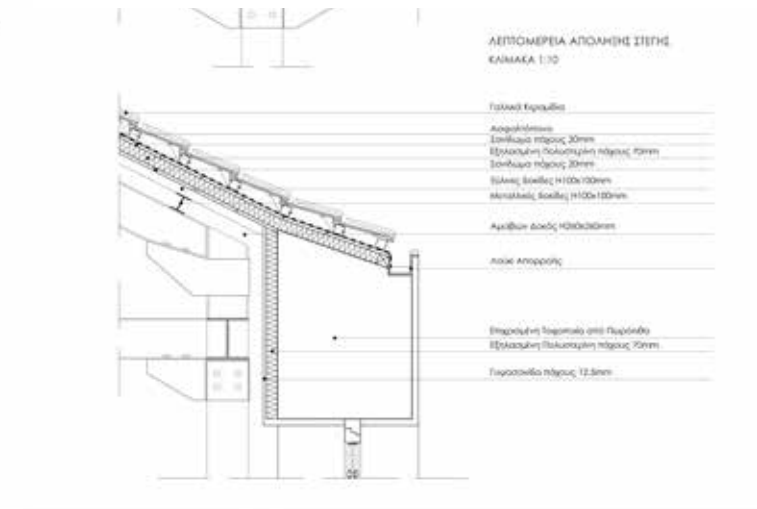
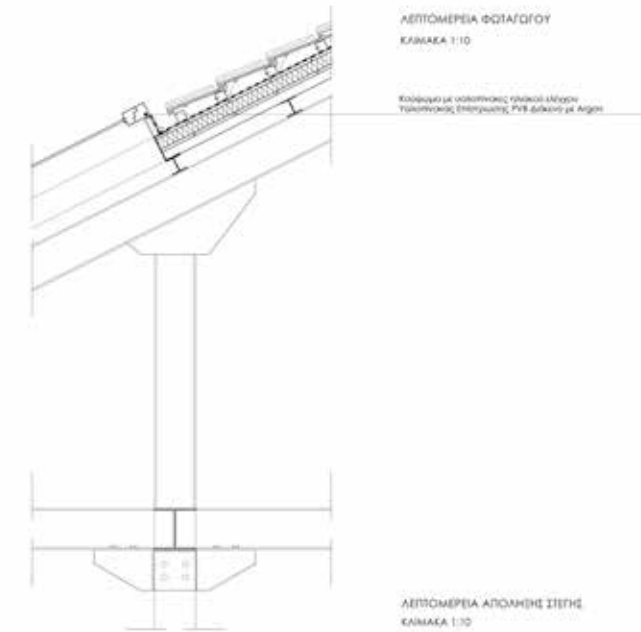
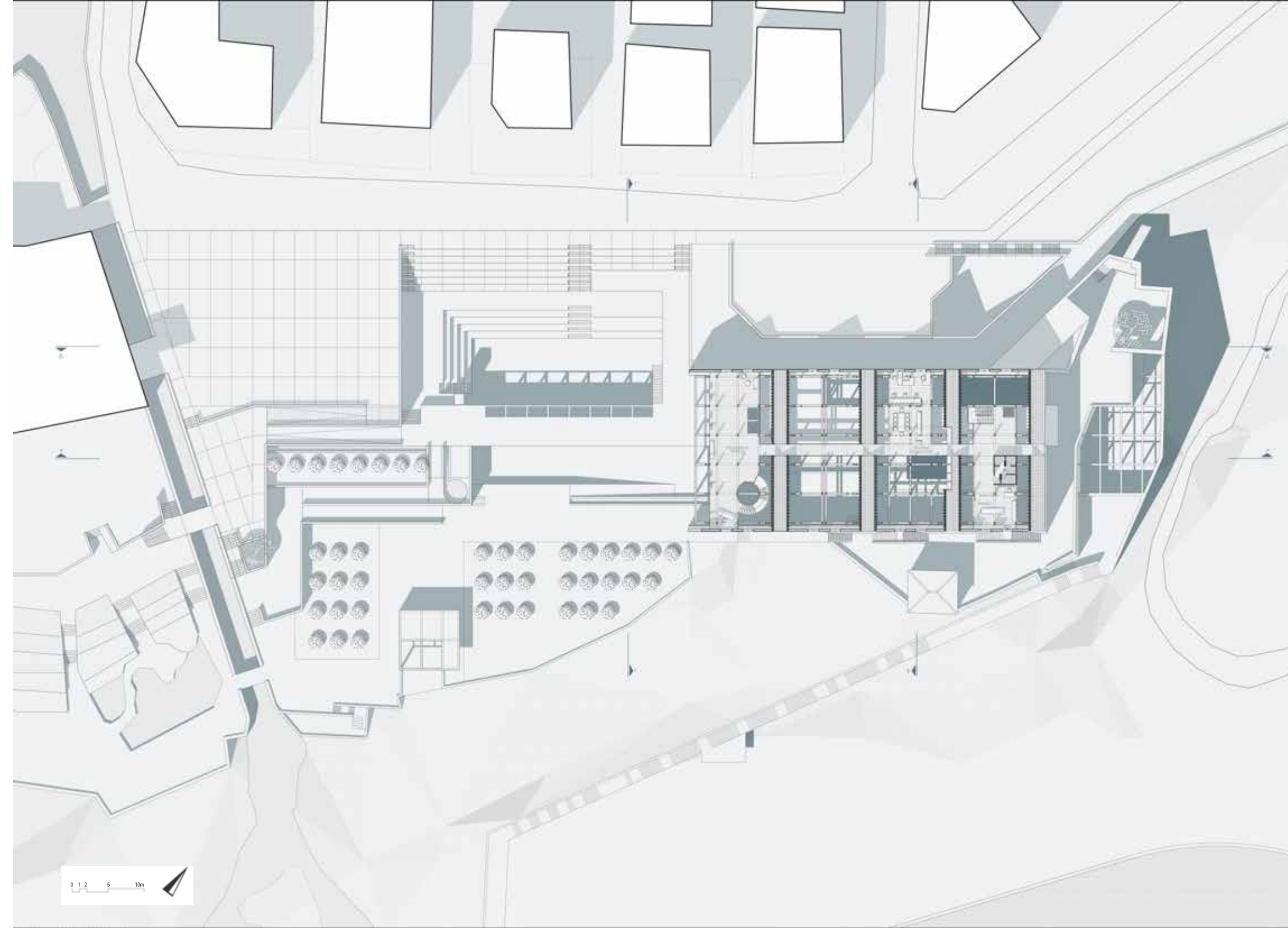
Πάνω από τον χώρο παραγωγής υπάρχει είσοδος από το ψηλότερο επίπεδο της πλατείας, τόσο για τους επισκέπτες όσο για τους εργαζομένους. Το επίπεδο αυτό διαθέτει μία γραμματεία στην είσοδο, βοηθητικούς χώρους για τους εργαζομένους, ένα γραφείο για κάθε συνεταιρισμό, μια κοινόχρηστη αίθουσα συσκέψεων και έναν μικρό χώρο διαλείμματος με μπαλκόνι. Τα γραφεία χωρίζονται με το αντίστοιχο ξύλινο έπιπλο που συναντάται στους συνεταιρισμούς. Οι επισκέπτες που εισέρχονται από την είσοδο οδηγούνται στη γεφυρά που ενώνει τον χώρο με την ελεύθερη κυκλική σκάλα, προκειμένου να γίνει αντιληπτός όλος ο χώρος του εργοστασίου, και στη συνέχεια κατευθύνονται είτε στο ισόγειο είτε στον επόμενο όροφο.

ΤΟΜΗ Β-Β

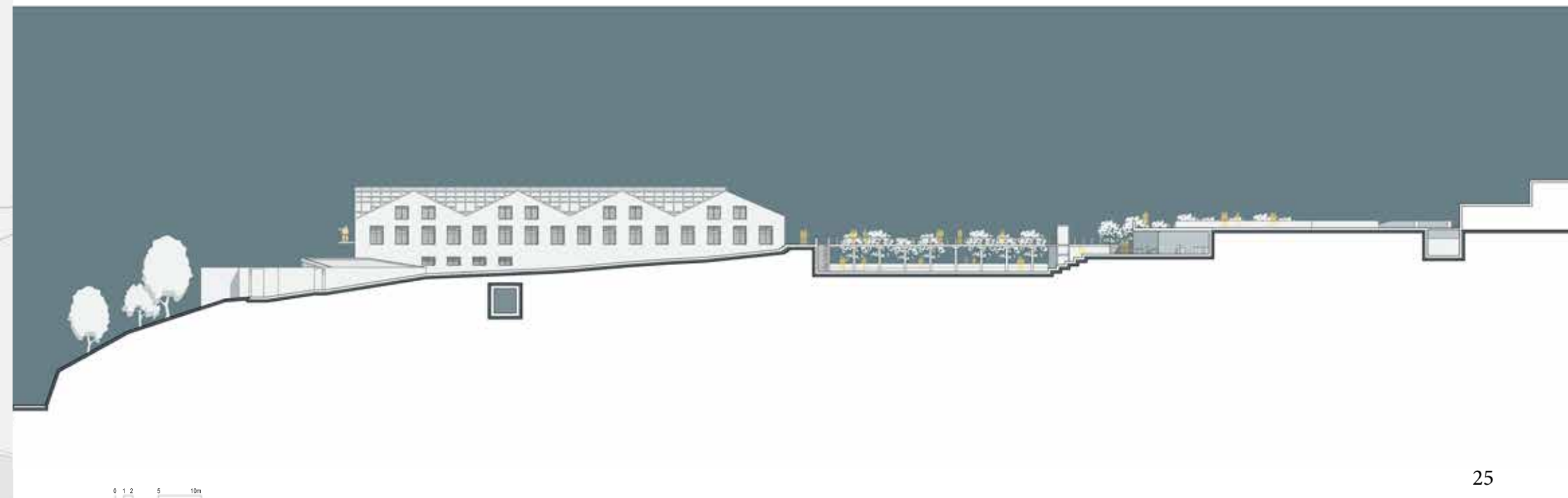
ΤΟΜΗ Γ-Γ

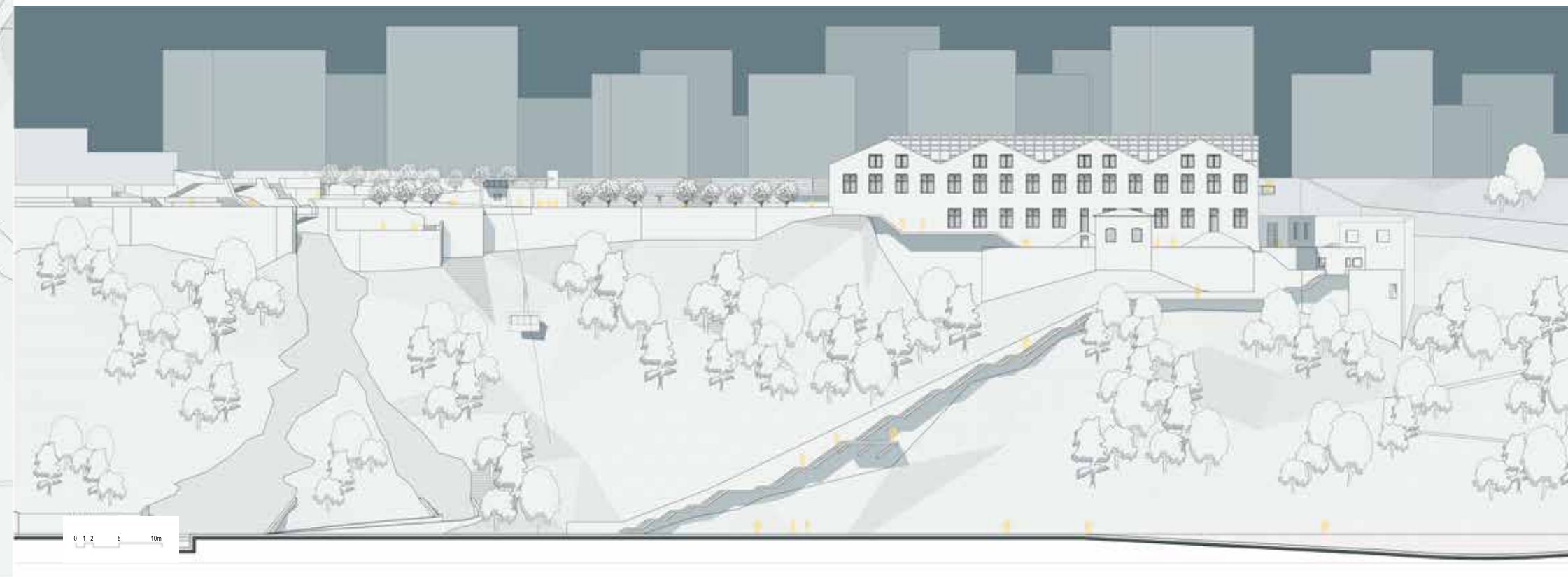
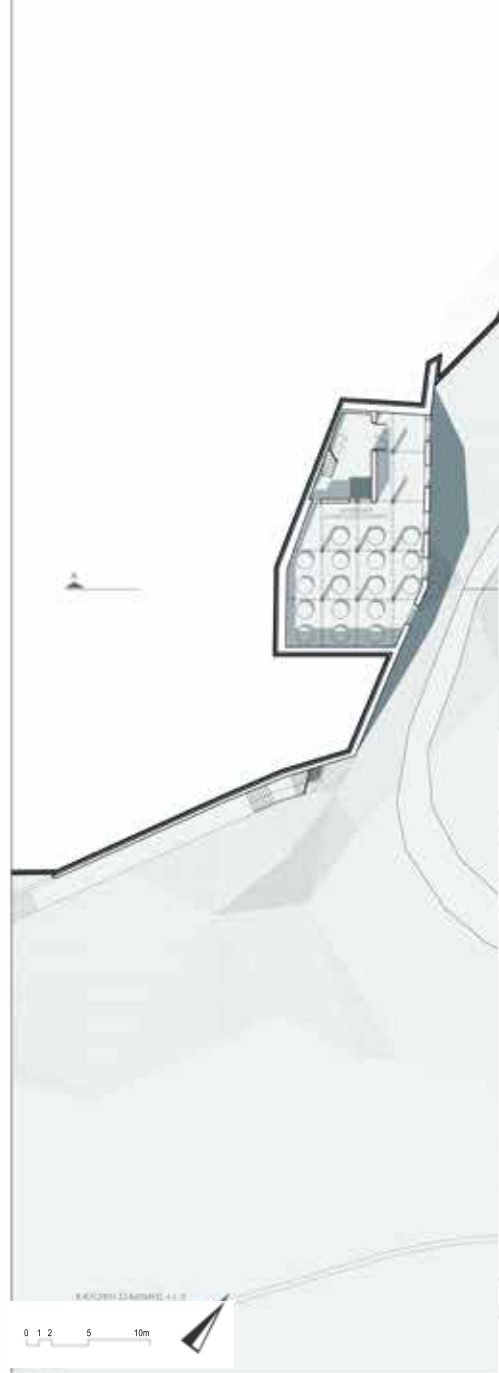
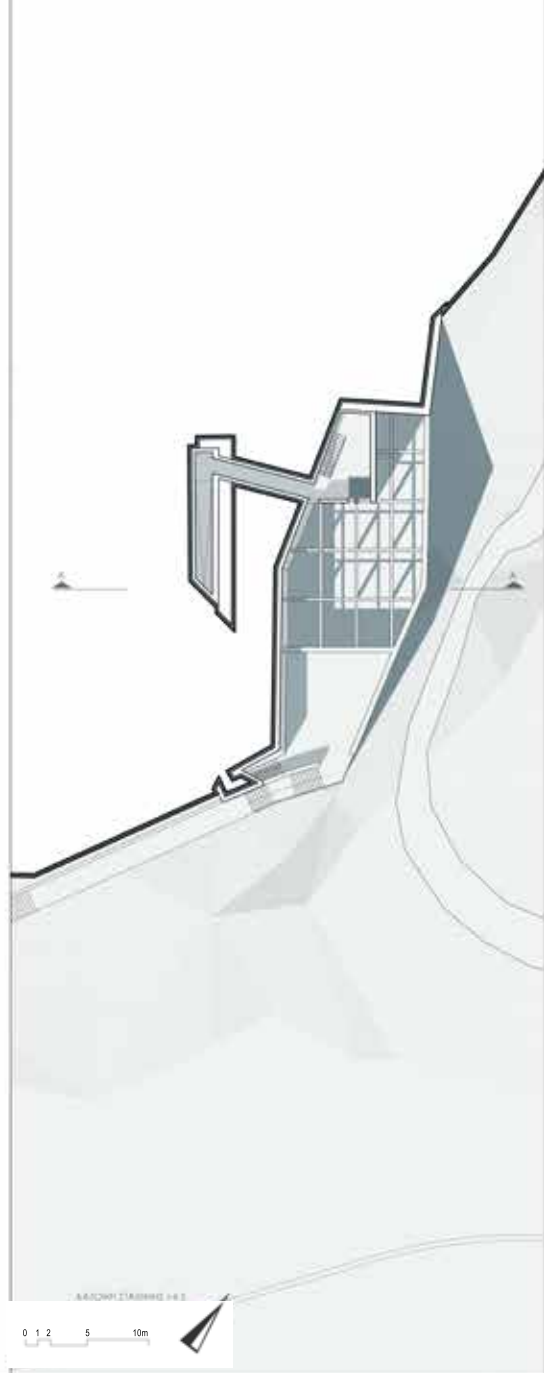
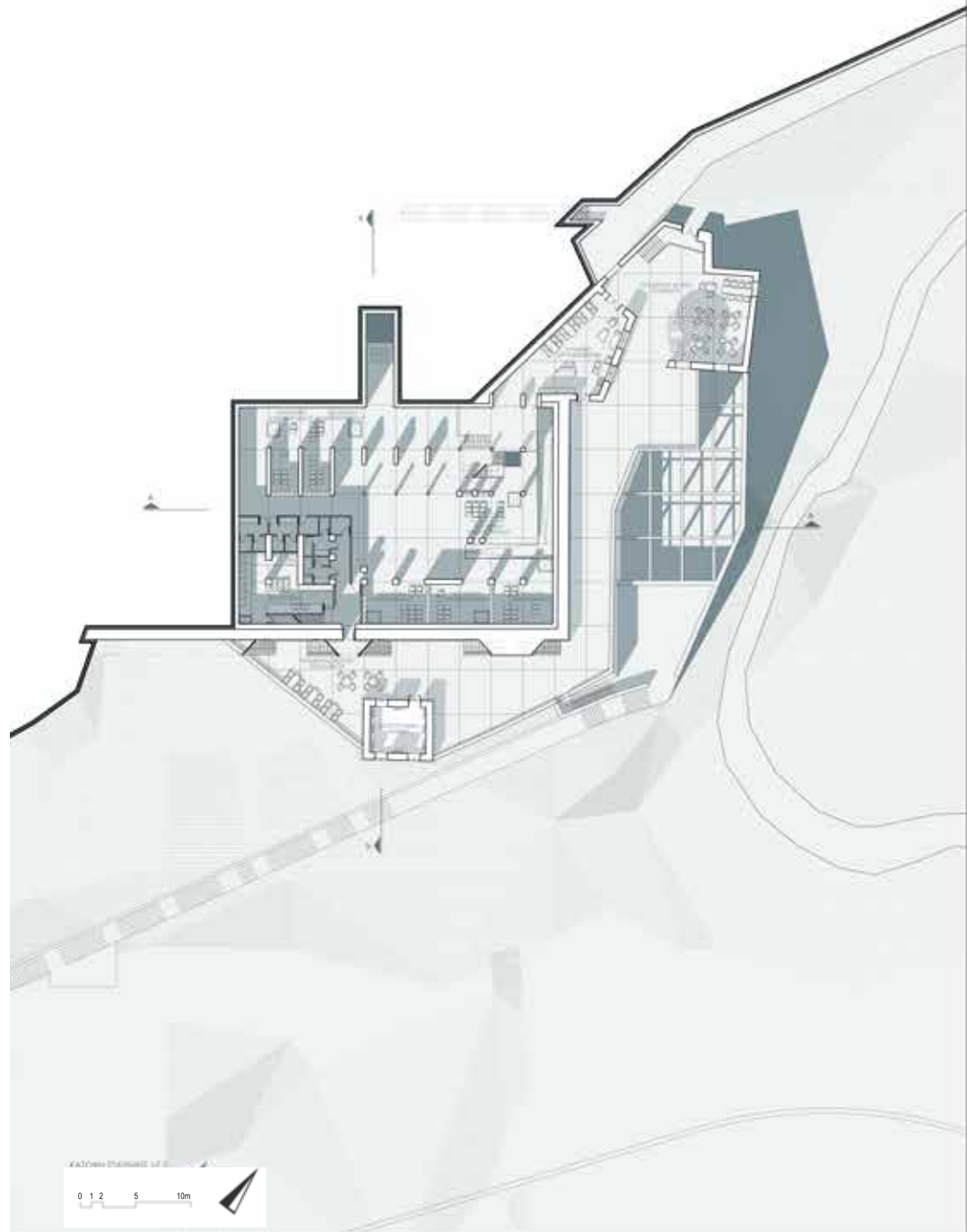

ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΤΕΓΗΣ

Στο τελευταίο επίπεδο εκμεταλλεόμαστε τη γεωμετρία της στέγης για να δημιουργήσουμε ένα ακόμα επίπεδο. Σε αυτό βρίσκεται η αίθουσα των εκθεσεων, ενώ μέσω του γυάλινου διαδρόμου επικοινωνούν τα γραφεία των σχεδιαστών και το χημείο.

Στο σύνολό του το κέλυφος παραμένει ίδιο. Στη στέγη τοποθετείται μόνωση ενώ στον γυάλινο διάδρομο και τον φωταγωγό, για την αποφυγή σκιάστρων και τη διατήρηση του αυστηρού βιομηχανικού χαρακτήρα του κτιρίου, επιλέγονται υαλοπίνακες με επιστρώση PVB και υψηλό Uvalue για επιπλέον μόνωση. Οι υαλοπίνακες είναι ανοιγόμενοι για κατακόρυφο αερισμό.

ΕΠΙΠΕΔΟ ΥΠΟΓΕΙΩΝ-ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Σε συνέχεια του χώρου παραγωγής βρίσκονται οι χώροι των υπογείων, όπου τοποθετούνται οι βοηθητικές χρήσεις των συνεταιρισμών. Εδώ, οι έξι συνεταιρισμοί έχουν συγκεκριμένο χώρο όπου αποθηκεύουν τα προϊόντα τους. Από το σημείο αυτό και μέσω ενός ασανσέρ πραγματοποιείται η τροφοδοσία από το επίπεδο του δρόμου. Η απευθείας τροφοδοσία του με όχημα φαίνεται αδύνατη λόγω της υψομετρικής διαφοράς και μεγάλων επεμβάσεων στην όψη του κτιρίου που θα απαιτούνταν. Στο ίδιο επίπεδο συναντάται την κουζίνα του εργοστασίου και βοηθητικούς χώρους.

Ο υπαίθριος χώρος έχοντας και τις καλύτερες θεάσεις προς τον ταμιευτήρα χρησιμοποιείται σαν υπαίθριος χώρος του εστιατορίου, επικοινωνώντας με αυτό με την υπάρχουσα διπλή σκάλα. Σ αυτόν τον χώρο βρίσκεται και το παλιό σιδηρουργείο του εργοστασίου που χρησιμοποιείται ως εκθεσης της ιστορίας του εργοστασίου. Αυτός ο χώρος είναι ιδιαίτερα σημαντικός καθώς κεί καταλήγει το μονοπάτι από τον ταμιευτήρα.

Αντιδιαμετρικά τοποθετείται το κυκλείο των εργαζομένων. Αυτό βρίσκεται σε ένα ενδιάμεσο επίπεδο της παραγωγής και των αποθηκευτικών χώρων, συνδέεται με αυτά τόσο οπτικά, όσο με την κατακόρυφη κίνηση που διατρέχει ολοκληρωτο κτίριο. Οι υπάρχοντες τοίχοι των βοηθητικών κτιρίων χρησιμοποιούνται για να δημιουργήσουν μια προστατευμένη αυλή. Στον χώρο αυτό υπάρχει και ανεξάρτητη είσοδος από τον δρόμο. Στο κατώτατο επίπεδο βρίσκεται η αποθήκη της κομποστοποίησης που συνδέεται μέσω ενός υπάρχοντος υπογείου διαδρόμου.

ΑΞΟΝΟΜΕΤΡΙΚΟ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΦΟΡΕΑ

ΚΛΙΜΑΚΑ 1:200

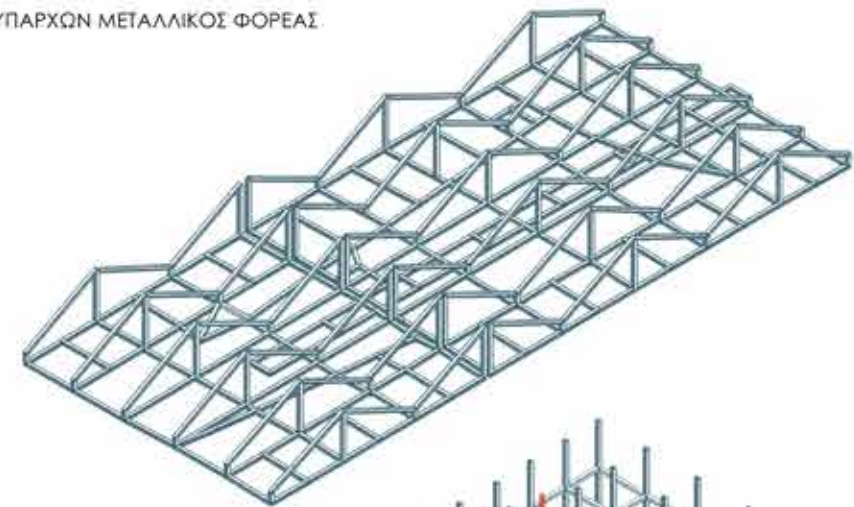
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

■ ΑΦΑΙΡΕΣΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

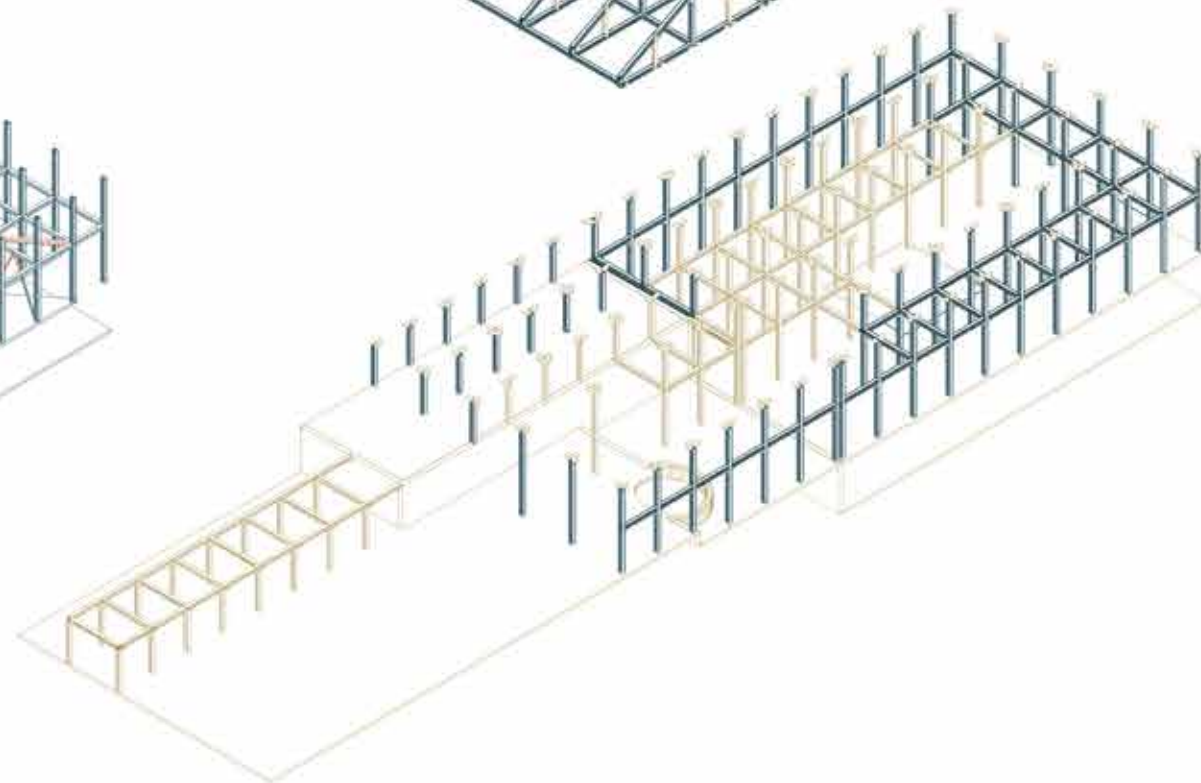
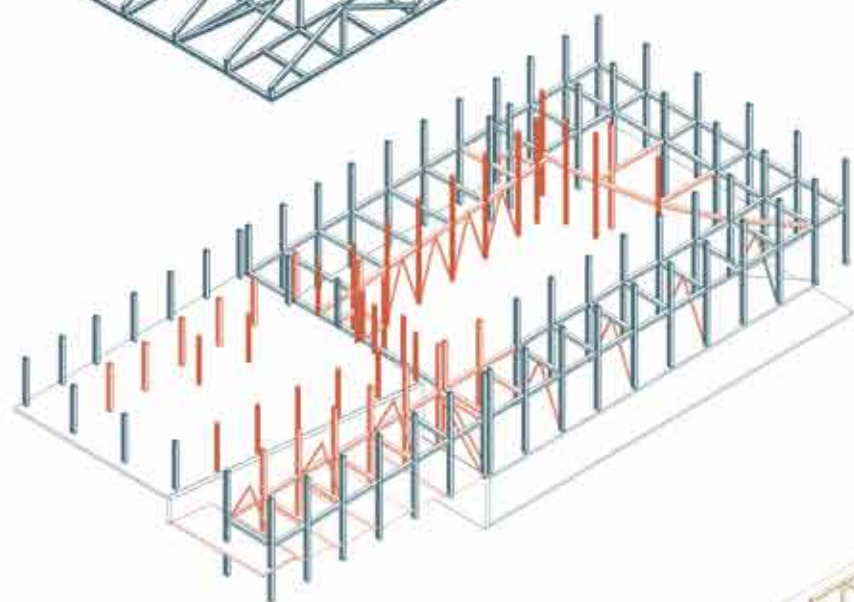
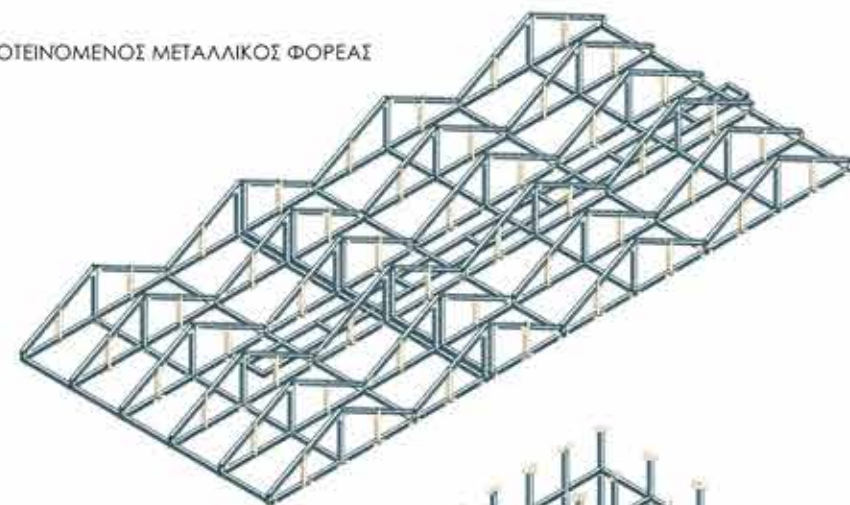
■ ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

■ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

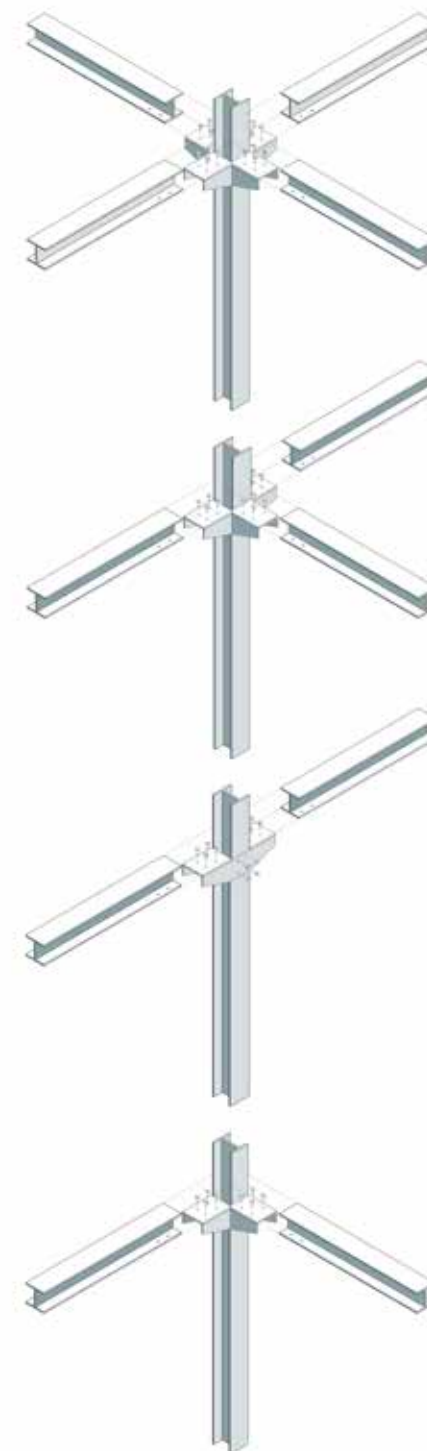
ΥΠΑΡΧΩΝ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΣ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ

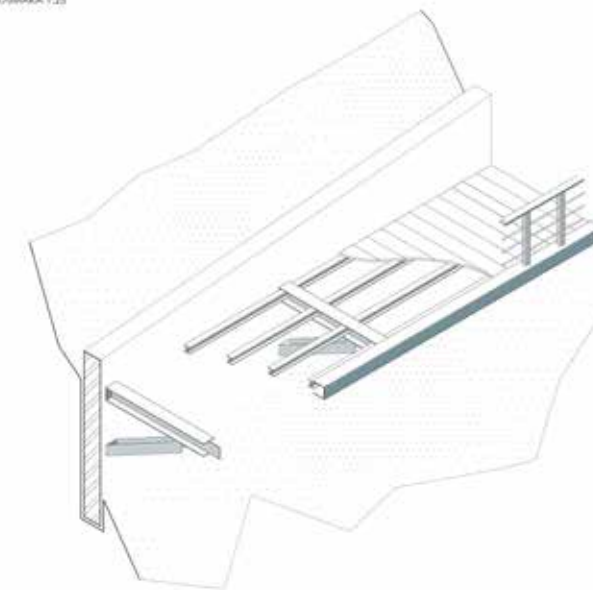
ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΟΥ ΚΟΜΒΟΥ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:10

ΦΕΡΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

Τέλος, όσον αφορά τον φέροντα οργανισμό του κτιρίου, στόχος ήταν να σεβαστούμε τον αρχικό κάναβο διατηρώντας ταυτόχρονα όσα μεταλλικά υποστυλώματα μας εξηγηρετούν. Ως βασική αρχή θεωρούμε πως τα υποστυλώματα αυτά θα μπορούσαν να παραμείνουν στη θέση τους για μέγιστη οικονομία. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, η επαναχρηση συμβαίνει σίγουρα σε επίπεδο υλικού. Η επιλογή της μορφής του κόμβου βασίζεται στην αρχική μορφή του εργοστασίου με τους αντίστοιχους ξύλινους κόμβους. Ταυτόχρονα, παραλαμβάνει την ακαμψία χωρίς την προσθήκη επιπλέον στοιχείων. Για το μπαλκόνι και το μονοπάτι η αντιμετώπιση ταιριάζει με τον υπάρχων υπαίθριο μεταλλικό διάδρομο στην όψη του εργοστασίου.

ΛΕΠΤΟΜΕΡΙΑ ΜΕΤΑΛΛΙΚΩΝ ΠΡΟΒΟΛΩΝ
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:25

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Μαντέλου Β., Χλιαουτάκης Ε., *“Υδάτινο Αποτύπωμα”*, Βιβλιοθήκη Μπουμπουλίνας ΕΜΠ, 2019
2. Ελληνική Στατιστική Αρχή, <https://www.statistics.gr>, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2019
3. 4η Εφορία Νεοτέρων Μνημείων Θεσσαλονίκης, Αντίγραφα σχεδίων οικοδομικής άδειας πλευρικών μπετονένιων κτισμάτων και περιβάλλοντα χώρου
4. Simsirikis, <https://www.simsirikis.gr/eksoplismos-katastimaton/thelw-na-exo-rlisw/255-exo-rlismos-ergasthriou-marmeladas>, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2019
INCONEQ, <https://www.inconeq.gr/493/el/Mixanimata-Marmeladas-and-Glu-kon-tou-Koutaliou/>, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2019
5. TURBULENT, <https://www.turbulent.be>, Τουρμπίνα παραγωγής ενέργειας μικρής κλίμακας, τελευταία πρόσβαση Δεκέμβριος 2020